

Az
Erdélyi Református Egyházkerület
Theologiai Fakultásának

ÉRTESITŐJE

az 1931—1932. tanévről

Szerkesztette :

Dr. Tavaszy Sándor
a theol. Fakultás igazgatója

A REF. THEOL. FAKULTÁS KIADVÁNYA

Nyomatott a GUTENBERG könyvnyomdában, Cluj, Calea Marechal Foch 38

Az ige, mint reménység

Zsolt. 119:81.

Megnyiltak ismét ez áldott hajlék kapui, hogy befogadjanak minket. Összegyűltünk ebből a világból, hogy „Vele legyünk,“ Aki bennünket a maga szolgálatára elkötelezett. *Az Úr magdhoz hív* ismét a hegyre, hogy lássuk az Ő dicsőségét s a lelkünk megteljék erővel, alázatossággal, engedelmességgel az Ő igéjének tanulmányozása során. Ha visszanezünk, ahonnan idejöttünk, még most is a *füleinkbe zúg* a körülöttünk levő világ zaja, nyomora, jajkiáltása, mint sok vizeknek zúgása. Onnan jöttünk, a nyomoruság világából, a reménytelenség és kétségbeesés honából, ahol milliók és milliók kiáltanak szabadulás után. S ha magunkra gondolunk, akik itt békésen ülünk a templom csöndjében s gondolunk arra a hivatásra, melyet az Isten irt elénk, feltámad a lelkünkben a súlyos, emésztő kérdés: van-e reánk szükség? Mit tudunk mi adni ennek a világnak, ennek a reményvesztett emberiségnek? Elénkbeveti ezt a kínos kérdést maga a *világ*, mely kiábrándult mindenből, mely csak bizalmatlankodva tud nézni a mi igehirdetésünk lágymeleg közhelyei, ezerszer hallott frázisai, régen megunt közismert megoldásai elé. De felteszi ezt a kérdést *Isten igéje* maga, mely egész hivatásunk súlyos próbáját és ítéletét mondja ki felettünk, amikor rámutat, milyen emberi, felületes, a saját bölcsességünkből származó minden, amit mondunk, amivel ezt a porbasujtott világot megmenteni és megújítani akarjuk.

Mi lehet a mi feladatunk, ebben a világban? Mi lehet az, amit Isten igéje most mondani akar nekünk, épen *nekünk*, akik annak hirdetésére készülünk, s épen *most*, amikor bennünket egy szabadulást kereső világ vesz körül? Erre felel szent leckénkben az ige.

I.

Elfogyatkozik lelkem a te szabadításod kívánsága miatt — ez a felkiáltás úgy látszik, a mi világunk felkiáltása. És mégsem az. A mi világunknak az a baja, hogy kiáltása reménytelen, mert *a*

nyomorusága nem igazi nyomoruság. Mi csak a megélhetés gondoljaival, elismerem, szörnyű gondoljaival küzdünk, gazdasági és politikai krízist ismerünk, világnézeti problémák nyugtalanítanak, de az *igazi éhség*: az Ige utáni éhség és szomjuság, az igazi krízis, az ember gyötrő sóvárgása az isteni igazság után, ez az igazi nyugtalanság nem háborgat bennünket. Meg vagyunk nyugodva felőle, hogy mi eleget teszünk Istennek, teljesítjük kötelességeinket s ebben a hamis bizalomban eltereljük figyelmünket életünk egyetlen igazi hiányáról.

De csak a nyomoruságból lehet reménykedni, csak az a lélek tud Istenre reménységgel nézni, amelyik Istennel szemben van a kétségbeesés szélén, csak az tud szabadulást keresni, aki érzi a halál félelmét és fenyegetését. És csak az *igazi nyomoruságból* fakad az *igazi reménység*. Azért van ma keletje minden emberi ábrándnak, kalandos tervnek, mert nem igazi a világ reménysége. Jaj ennek a világnak és jaj nekünk, akik nem látjuk, hogy gögünk és kevélységünk vette el tőlünk a reménység ajándékát, akik merészen és követelően állunk szemben Istennel, mint akik mindent megtettünk, ami kötelességünk. Akik *nem akarjuk elhinni*, hogy minden nyomoruság oka a bűn, akik ezt úgy prédikáljuk, mint egy kegyes frázist, de saját magunktól távol áll ennek elismerése, akik ebből a rettentő tanból mások számára csináltunk ijesztő alakot, akik ezt könnyen kimondható megoldásává tettük minden kérdésnek. És jaj nekünk, akik Isten ígéjének ezt a félelmes igazságát úgy akarjuk megerősíteni, hogy *saját magunkat kivesszük* a bűn e szolidaritásából, hirdetjük a bűn ítéletét másoknak, de nem önmagunknak, s akik azt hisszük, hogy intézményekkel, kegyes szólamokkal, lelkes beszédekkel *el tudjuk tüntetni*, vagy szigetelni ezt a rettentő veszedelmet. Azért *hiányzik az igazi közösség* köztünk és a gyülekezet között s azért hiányzik ez a világból, mert csak a nyomoruság közössége teremti a reménység közösségét s mi azt nem akarjuk vállalni, nem akarjuk ismerni az igazi bajt és nem akarunk igazán reménykedni abban, amit Isten ígér. Azért fogunk mi is az emberi megoldásokhoz s azért bizunk még mindig önmagunkban, tépjük és marjuk egymást és magunkat, mert mi bennünk nincs meg az a reménység, amit itt Isten ígéje mond.

Azért annak, aki ma az ige hirdetésére készül, Isten ígéje itt elsősorban azt a figyelmeztetést adja, hogy *lássa meg* az igazi nyomoruságot, amiben a világ és az ember van: a *bűn betegségét*. Lássa meg, ne úgy, mint rajta kívüllevőt, mint ami csak másban van meg, hanem *helyezze saját magát* alá Isten ítéletének s álljon

bele saját maga abba a nagy közösségbe, melyben a bűn alá vetett lelkek vannak. El kell távoztatnunk minden képmutatást, minden önigazságosságot magunktól, hogy igazán *elfogyatkozhassék lelkünk nem a mi, nem mások, hanem Isten szabadításának kívánása miatt*. Engedjük meggyőzetni magunkat Isten igéje által, hogy a mi minden kíválságunk és alkalmasságunk, melyre olyan biztos alap gyanánt építettünk, nem egyéb futóhomoknál, mely rettentő módon szerez pusztulást annak a háznak, mely reá építettet. Nem lehet Isten igéjének tanulásához fogni és azt folytatni másként, mint teljes alázatossággal, mint a nagy nyomoruság és háborgás között, melyet bennünk a bűn súlyának mindennapi meglátása ébreszt. Nem *megnyugvásra* van szükségünk, hanem *küzdelmekre* és kétségekre, nem *békességre*, hanem folytonos *harcra*, nem *megoldásokra*, hanem arra, hogy *kérdéssé* legyen bennünk minden és bizonytalanná minden, ami a mienk. Mert csak mikor az ember elnémult, mikor minden emberi csődöt vallott, akkor jön az igazi reménység.

II.

Ez a reménységünk Isten igéjében van, azt mondja az Írás. Nem csak a *világ* reménysége, hanem a *mi* reménységünk, az *egyház* reménysége elsősorban. Csak ha az *egyház igazán* az Isten igéjébe helyezi reménységét s ha ebben biznak azok, akiket Isten az ige hirdetésével megbizott, akkor lehet ez a világ reménysége. Nélküle hiábavaló minden kísérlet, mely a nyomoruságot enyhíteni akarná, csak még nagyobb és elviselhetlenebb lenne az. Ha a világ hallja az igét, hallja a mi ajkainkról Istennek hozzája szóló felséges üzenetét, ez tudja megszabadítani a világot. Isten a maga igéjét azért adta, *hogy reménysége legyen a világnak*, mert nélküle reménytelenség és kétségbeesés uralkodik a lelkekben. Mert amint csak Isten igéje tudja megmutatni az igazi nyomoruságot és tud bennünket ennek meglátására rávezetni, csak ez az ige képes arra is, hogy felemeljen bennünket és reménységet adjon nekünk.

Ezt pedig Isten igéje úgy végzi el, hogy *megismertet bennünket a bűnbocsádnat és kegyelem üzenetével*. Nem azt adja e világnak és nekünk, amire gyöngé emberi vágyakozásunk vezet, hogy megszűnjék a nyomoruság és eloszlik a bűn, sőt még súlyosabb és még világosabb lesz előttünk annak terhe. De közli velünk az ige Isten bizonyágtételét afelől, hogy minden bűn és kétség, gyarlóság és alkalmatlanság dacára *mi Istené vagyunk* s mint az Ő tulajdonai, részesei az Ő kegyelmének. Megtanít bennünket nézni a magunk

életét és ezt az egész világot Isten örök terve és végzése szerint, tekintetünket az örökkévalóság felé emeli. Azért az igazi reménység az, mely Isten szavára épül, nem emberi beszédekre, ígéretre vagy vágyakozásokra. Az igazi reménység arra a jövődőre néz, mikor beteljesedik Isten ígérete s legyőzzük a bűn örökre. Ezért reménykedhetünk teljes szívvel Isten ígéjében. Minél gyöngébbek vagyunk, minél tehetetlenebbek, annál hatalmasabb lehet Isten szava, melyet Ő adott a mi szánkba s melyet Ő akar szólani általunk a világnak. Kétségek és küzdelmek, kísértések és bukások között, a mi reménységünk van Isten örök és változhatatlan szavában.

Ezt az ígét nekünk hallani és hirdetni kell. *Hallani* naponként az ígéről szóló bizonyágtételt s a gyarló emberi szavakon át megérteni belőle Isten nekünk szóló, bennünket illető izenetét. Hallani a magánosság perceiben, mikor szól hozzánk saját életünk kérdéseiben és harcainkban. Hallani, amint szól itt ebben az intézetben testvéri szolgálatra és szeretetre, munkára és engedelmességre hívó szóval. És *hirdetni* már most egymás között és abban a munkában, melyet Isten ad, s majd, ha kegyelméből egy gyűttekezeti elé állit, áldozatos hűséggel, alázatossággal, egymás terhének hordozásával.

Körültünk háborog és zúg a tanácstalan világ, de mi, mikor sóhajtozva vágyunk szabadítása után, reménységünket vessük az Ő ígéjébe, mely megáll örökké.

Dr. Imre Lajos.

Itélelnapi bizodalom

Bibliamagyarázat a theol. Fakultás évzáró ünnepélyén 1932 jun. 12.

— Gyorsiról feljegyzések alapján. —

I. Ján. 4. 17.

Kedves aai, Mi, akik itt állottunk ezek között a szent falak között, ennek az iskolai évnek megnyitása napján, ma Isten iránti mély hálaadással gyűltünk össze, hogy egy iskolai év munkájának elvégzése után itt Ő előtté számot adjunk sáfárkodásunkról, amellyel megbizattunk. Tudjuk, hogy nem voltunk Istennek olyan sáfárai, mint amilyeneknek lennünk kellett volna, ismerjük fogyatkozásainkat és bűneinket; tudjuk, hogy az igazságos, ítélő Isten előtt csak rettegéssel állhatunk meg. De annál nagyobb az Ő kegyelme és dicsősége! Ha minket, embereket nem illethet meg semmi érdem és elismerés, annál inkább az Ővé minden ami nagy, ami dicsőséges és ami gyümölcsöt terem. Végtelen kegyelmének olyan csodálatos bizonyága ez az elmúlt esztendő, hogy csak porig alázkodva borulhatunk le előtte. Mert ilyen időben egy békességes munkában letelt esztendőt lezárni és békésen összegyűlni ezek között a szent falak között és csendesen hirdetni az Isten igéjét: végtelen kegyelem. Még állott ez a szent sziget, még volt csendesség a világ lármája közt, amely csendességben hallatszott Isten szava, még engedtetett ennek az ifju seregnek kegyelmi idő arra, hogy a legnagyobb miszió munkájára készülhessen, még mindig volt a kegyelemnek alkalomnyújtása a mi számunkra, hogy tisztába jöjjünk a helyzettel, amelyben ebben a borzasztó világban vagyunk. Mi egyéb mindez, mint csodálatos jele annak, hogy Istennek szándéka, akarata van velünk, hogy nem adta fel a harcot, nem adta fel győzedelmes reménységét az ember felől és hogy van jövődő!

Kedves aai, Ezeknek az apokalyptikus napoknak szörnyű óráiban *van-e nekünk bizodalomunk az ítélet napjához?* Mert hiszen ez az a kérdés, amelyen egész életünk megfordul, amelytől függ anyaszentegyházunk élete is. Afelől ugyanis nem lehet kétségünk, hogy az ítélet napjai eljöttek és hogy az ítélet az egész világ felett

nyilvánvaló. Emberi gondolkozásunk előtt elképzelhetetlen még, de szívünk sejtelve előtt világos, hogy a világ ebben a formájában elérkezett az utolsó napokhoz, hogy mindazok a jelek, amelyeket a mi Urunk Jézus Krisztus megmutatott arról az időről, amikor a végső harc folyik Isten és a Sátán között: — elérkeztek. Tudjuk, hogy meg kell semmisülnie a világnak, úgy ahogy volt és most a kérdés az, van-e bizodalunk, hogy jön egy másik világ? Rettegést, kétségbeesést jelent számunkra, hogy a világ elmulik, vagy pedig mennyei bizodalom tölti el szívünket, hogy aki az Isten akaratát cselekszi, az megmarad örökké? Mi lehet ennek a bizodalomnak az alapja? Ki bizhatik az ítélet napjában? És ti, akik ehhez az ítélethirdetéshez készültök, honnan készültök ehhez? Az Ige szerint ez azon fordul meg, hogy az ember hiszi-e, hogy Krisztus az Isten fia és hogy benne az Isten szeretete jelent meg? Hisztek-e Jézus Krisztus valóságának hatalmában és jelenlétében és hiszitek-e azt, hogy ez a valóságos hatalom és jelenlét az Isten szeretete ebben a világban? Ez az, ami minden tanulmányotoknak célja és legvégső értelme. Ez az, ami életeteknek megadja a hivatását, feladatát. Csak így lehet bizni és várni az ítélet napját. Tudjuk aai, hogy ezt a bizalmat nagyon nehéz, sőt emberileg lehetetlen érezni, mert ha a mi saját életünket és a körülöttünk levő világ életét nézzük — emberi szemmel tekintve — nem lehet bizalmunk sem önmagunkhoz, sem az emberekhez, sem a világhoz, mert ebben a világban nincs szeretet, nincs Krisztus, nincs Isten országa. Emberi szemmel nézve ezt a világot, csak az Antikrisztus őrvöngő tusáját látjuk. Nyíltan és álarc nélkül lépett fel az Antikrisztus, hadseregével, ebben a világban. Célja, erőszakkal rákényszeríteni az emberiségre, hogy Krisztus nem Isten fia, hogy nincsen isteni szeretet, hogy a szeretet a legnagyobb hazugság, hogy minden rossznak szülője az emberek közt, hogy új világot kell építeni, amelyből éppen csak a szeretetet kell kiirtani. Testvéreim! Merészkedtek-e ebben a világban bizalommal lenni az ítélet napjához? Merészkedtek-e hinni Isten szeretetének hatalmában a Krisztus által? Merészkedtek-e hinni, hogy az Isten szeretete hatalom, hogy Övé a győzelem? Merészkedtek-e, mert ha nem, nincs több helyetek az Ő munkájában és nincs jövendőtlök. Ehhez a merészkedéshez a hitet nem mi adjuk magunknak, hanem csak kérhetjök attól, aki szeretetét a világra elküldte: Istentől, a mi Atyánktól. Neki kell magunkat átadnunk mint engedetlen, hasszontalan és semmirevaló eszközöket, hogy az Ő szeretete formáljon belőlünk hatalmas és

hasznos szerszámokat. Ő teszi teljessé köztünk a szeretetet. Ezzel az önátadással, ezzel a bizodalommal életünket reáhelyezzük az Úr Jézus Krisztusra. Reménység ellenére reménykedünk abban, hogy Krisztus élő hatalom és Isten szeretete győzedelmes és dicsőséges erő, amely meg fogja a maga országát valósítani a földön. Mert hiszen, „amint Ő van, úgy vagyunk mi is e világban“, azaz a mi életünk bizonyítéka annak, hogy Ő van. A mi életünk kell hogy kiváltsa ebben a világban annak a meglátását, hogy Isten van. Az isteni élet reálítását a mi emberi életünknek kell bizonyítania ebben a világban, az Ő kegyelme által, aki ezt mondja nekünk: elég neked az én kegyelmem! Engedelmes szerszámok által, akik tökéletlenségük tudatában, de teljes örömmel odaadják magukat Neki, Ő megmutatja, hogy van, hogy ebben a világban is van, hogy itt akarja megjeleníteni a győzedelmes jövődöt. Ezzel a bizalommal, amellyel ájtottetek ennek az esztendőnek munkás napjain — kell távoznatok innen, ezzel az elszánással kell forgolódnotok az elkövetkezendő, ugynevezett pihenési napokban is az emberek közt. Ma azonban nem lehet pihenni, hanem éberem figyelni kell az ítélet napjának jeleit és életünkkel fejezni ki a bizalmat Isten iránt. Bizalmat sugározni a sziveknek, a kétségbeesett lelkeknek, akik a szeretetvalóságot szomjuhozzák. Legyetek aai, ennek az isteni szeretetnek a hordozói és képviselői. Legyetek a bizalom tökéje, ami köré összegyülekezhetik a „tűzben megpróbált arany.“ Az Úr áldása és kegyelme legyen és maradjon tiveletek.

Dr. Makkai Sándor,
püspök.

Kulturális életlehetőségek problémája

Évmelegnyitó értekezés, amelyet felolvasott az erdélyi református egyházkerület kolozsvári theológiai Fakultásának 1931 okt. 4-én tartott évmelegnyitó ünnepélyén:

Dr. Tavaszy Sándor e. i. igazgató.

1. Ebben a súlyosan nyomasztó világban is különös örömmel telik meg a szívünk az új tanév új munkakezdésén. Ennek az ünnepélyes órának emelkedett lelki hangulatában elfelejtjük azt a sok küzködést, azt a sok álmatlan éjszakát és azt a szivszorongató gondot, amely ennek az ifju seregnek az utrakelését és megérkezését megelőzte. Kedves ifju Barátaim! Ti legnagyobb részben az önmegtagadó szülői szeretet súlyos áldozatokkal teli útján érkeztek ide, tehát, a mindennapi értelemben is, áldozatokból éltek, hogy a viszonyosság elvénél fogva, új áldozatokat hozzatok, új életlehetőségek számára. Az új munkakezdés örömet az új életlehetőségek reménye indokolja és élteti. És nekünk ma különösen nagy szükségünk van az új életlehetőségek reménységére!

Az a rettenetes és kétségbeejtő küzdelem, az a zaklató gond, amely ma az egyéni és családi életet betölti, hadd vigye tovább és irányítsa rá figyelmünket arra a tragikus küzdelemre, amely a mi nagy családi közösségünk: egyházi és nemzeti életünk napjait betölti. Engedtessek meg nekem, hogy Fakultásunk évmelegnyitó ünnepélyén a kulturális életlehetőségek problémájáról értekezsem. Hadd vessem fel azt a kérdést, hogy mi értelme van ma, a mindennapi létfenntartás elemi gondjaival küzdő mai nezedékek életében annak a kulturális erőfeszítésnek, amelyet egyházunk és az egész nyomorgó kisebbségi nemzeti közösségünk kifejt? Vessünk egy pillantást általában a kultúra problémájára és a kultúra kritikája kapcsán, mutassuk fel a kulturális életlehetőségek jövődjét.

2. A keresztyén teológiát, a kultúrával szemben gyakorolt éles kritikája folytán, gyakran éri az a vád, hogy nem értékeli kellőleg a kultúrát, sőt, egyenesen ellenséges magatartást tanúsít a kulturális teljesítményekkel szemben. Ez a vád ma különösen felhangzik a dialektikai teológiával szemben, amely éles prófétai

kritikájával kétségtelenül sok okot ad erre a vádra. Ezt a vádat erősíti és megalapozza maga a keresztyénség is, amely belső alkotánál fogva magában rejt, kezdettől fogva, egy csomó negatív tendenciát a kulturával szemben.

Az evangéliumi keresztyénség ugyanis az emberi autonómiával szemben az Isten Igéjén alapuló theonómiát vallja. Az Isten Igéje az Istentől elszakadt embert rebellisnek, valamennyi alkotását, származékaival együtt, rebelliónak tartja. Az Isten Igéjének ez az ítéletes fölénye azonban nemcsak az ú. n. profán alkotásokra, de a vallás szentnek nevezett alkotásaira is kihat, amennyiben azokban az emberi produktivitás szerepet játszik. Azonban az Úristennek ez az abszolút vonatkozása az emberi alkotásokra és javakra, Igéjének ez a pusztító ítélete nem zárja ki, hogy az emberi szellem alkotásait és javait egymáshoz való viszonyukban ne értékelhessük és az emberi szellem legmagasabb mértéke alatt el ne fogadhassuk, tehát relatív becünk szerint, amennyiben az Isten iránti engedelmisséget nem korlátozzák és nem akadályozzák, azokkal élhetünk. Ha a kulturát ezek alatt a szempontok alatt nézzük, akkor megállapíthatjuk, hogy a keresztyénség és a keresztyén theologia nemcsak nem ellensége a kulturának, de nem is közömbös az *igazi* kulturával szemben. Ami pedig közelebbről a dialektikai theológiát illeti, állítjuk, hogy „az igazi kulturának olyan értéket még senki nem tulajdonított és olyan nagy hivatást nem szánt neki, mint a dialektikai theologia s innen érthető meg . . . hogy a mai beteges kulturát, — mert az igazi kulturát félti és meg akarja menteni — olyan kritikában nem is részesítette senki, mint éppen a dialektikai theologia“.* A keresztyén theológiának tehát a kultura felett gyakorolt kritikája nem szabad hogy megtévesszen, ellenkezőleg, meg kell látnunk, hogy ez a theologiai kultura-kritika a kultura igazi tisztító tüze, amelyben elpusztul minden, ami abban széna, szalma és pozdorja és megmarad minden, ami abban arany, ezüst vagy drágakő.

Meg vagyok győződve, hogy ebben a válságokkal és kataklizmákkal tele korszakban, az Úristen ítéletének tüze pusztítja mindazt, ami a mai kulturában szemét és gízgaz, hogy az ítélet tűzét kiállt drágaköveket, a kultura arany- és ezüstbecsű javait megmentse. Ha ez így van, akkor a mai teológiának is az a feladata, hogy ennek a szuverén isteni ítéletnek a nyomában járva, a tudományos fogalmi gondolkozás útján minden hívő *értelmes* és minden

* *Dávid Gyula*: A kultura kérdése a dialektikai theológiában. („Az Ut” 1930. XII. évf. 7—8. szám, 212. lapon.)

értelmes *hívő* ember szeme előtt jól megalapozott, logikai becstű tiszta ítéletekben is kiválassza azt, ami valóban igaz és elvesse azt, ami valóban hamis. A keresztyén theológiának nincs félteni valója a tiszta és kifogástalan tudományos gondolkozástól és viszont a tiszta és kifogástalan tudományos gondolkozás útjain egészen nyugodtan és bátran haladhat, mert annak eredményeiben a saját kritikájának igazságát fogja felismerni.

3. Felmerül azonban előttem a kérdés: vajjon nem-e inkább az igazi kulturát kell-e védelmeznem a mai kiábrándult közgondolkozás előtt, mint a keresztyén theológiát a kulturával és a tudományos gondolkozással szemben? ... Hiszen ma már odajutottunk, hogy az általános közgondolkozás minden szellemi és minden erkölcsi jóval szemben annyira bizalmatlanná és tagadóvá vált, hogy nagyon gyakran egyenesen teljes destrukcióban és nihilizmusban robban ki. Ezek között a veszedelmes életjelenségek között a keresztyén theológiának is lelkiismereti parancsa, felemelni erőteljes szavát az igazi kultúra érdekében. Hangsúlyozzuk azonban: az „igazi“ kultúra érdekében! Mert az, amit ma a technika és a technikai civilizáció végez, — nem kell nagyon ismételtetnünk — az nem kultúra. Ha a technikai haladás, ez a csodálatos lendületű, magasbaszökkenő vonal jelentené a kulturát, akkor azt, a kulturát lényegében kicsufoló szovjet-országban kellene keresnünk, ahol a technika ma ugyanazt a szerepet tölti be, amelyet az ó-kori ázsiai népek életében a zöldszemű bálványok tölthettek be. Ha a technikai civilizáció lenne a kultúra, akkor valóban a kulturával szemben csak egyetlenegy lehetséges állásfoglalás lenne ma jogosult és ez a teljes tagadás. Ma már tökéletesen világos mindenki előtt, aki a kultúra problémájával foglalkozott, hogy mind az a nyomoruság, szegénység, éhség, munkanélküliség, a pusztító kapitalizmus, valamennyi démoniálé mind a technikai civilizáció csatornáin ömlött rá a mai szociális és gazdasági életre. A technikai civilizáció, ez az önmagában sem nem jó, sem nem rossz világorgánium, ma, ebben a civilizált, de kulturálatlan világban, a sátáni gonoszság leghatalmasabb erőforrása. Ez a világ rettenetesen megnőtt *kifelé*, a technikai civilizáció irányában, de rettenetesen elsatnyult, megromlott *befelé*, az igazi kultúra irányában. Ma, amikor a technikai civilizáció összetörte és kettérepesztette ezt a világot, kiderült, hogy ennek a világnak, az igazi kultúra hiánya folytán, a bensejéből csak a mindent megsemmisüléssel fenyegető, nagy üresség ásit felénk. Addig nőtt *kifelé* ez a világ, addig függetlenítette magát a

Feltétlenül, míg csaknem elszakadt attól az értelmetadó ősalaptól, amelyből minden igazi formáló és teremtő erő él és táplálkozik.

Mindezek után egészen világosan kell álljon a szemünk előtt, hogy ebben a technikai civilizáció által elmechanizált világban szükségképpen el kellett satnyulnia az igazi szellemi kulturának. Mert mi történt itt az igazi kulturával?... Itt valami, az egész ember existenciájába vágó dolog történt. Itt nemcsak az történt, hogy a lelki ember elhalt, nem is csak az, hogy az ember elgépiesedett, pusztá numerussá vált és így az emberi élet az ember kérgébe: a testi világába szorult, hanem az történt, aminek mindezek a jelenségek a következményei, hogy megbomlott előbb a test és a lélek, a fizikai és a szellemi élet egysége. Ezért mondtam, hogy itt valami, az egész ember existenciájába vágó dolog történt, mert az emberi test és lélek, fizikai és szellemi létező és az ember csak akkor egész ember, ha léteinek ez a kettős tekintete ugyanazon egy egységében él. A keresztyén gondolkozás nemcsak azt követeli, hogy az emberi létben meg kell születnie a szellemi embernek, de azt is, hogy a test pedig a Szentlélek temploma. Így ez a kettő az egész ember egységében kell megvalósuljon. Az ember existenciájából következik, hogy az ember akkor szabadul meg a látszat-élettől, tehát igazán akkor existál, amikor a test és lélek, a természet és a szellem, az objektum és a szubjektum, a külső és a belső szintézisre törnek, mert az tartozik a természetűkhöz, hogy szintézisre törjenek. És a mai technikai civilizációba és az ebből folyó hamis kulturában az, amit az ember éppen nélkülöz és aminek hiánya folytán szenved, az ennek a szintézisnek a hiánya. Az ember nem élhet a pusztá külsőségben, de nem élhet a kizárólagos és elzárt bensőségességben sem. Nem viselheti el a pusztá természeti élet mocsaras régióját, de nem a pusztá szellemi existencia ködönát sem, tehát nem élhet pusztá illúziók között sem — mondja Barth.* A technikai civilizáció meghódította magának a pusztá külső, fizikai embert és hihetetlen energiával elhitette vele, hogy a pusztá külső fizikai létezés és a létnek az egyetlenegy tekintete, illetőleg az egész ember egész existenciája ezen az egy fizikai tekinteten át él és ragyog ki. Sötét árnyékba borult az emberi existencia szellemi oldala, míg nem a szellemi életlehetőségek gyakorlásától megfosztott ember egészen el nem satnyult.

Egészen természetes, hogy ebben a szituációban a megrontott

* Karl Barth: Die Kirche und die Kultur (Zwischen den Zeiten, 1926. 368 lapon.)

szellemiség pusztá játékká, illetve a géptechnika által kifosztott, vagy elpuhult ember szórakoztató játékának pusztá eszközévé vált. És ha ez természetesen következett ebből a szituációból, ebből az utóbbi tényből pedig még természetesebben következett, hogy a szellemi élet elveszítette a komolyságát, vagy legfeljebb csak a játék komolysága tapadt hozzá. Ebben a pusztító technikai civilizációban létrejött egy hamis kultúra, hamis tudomány, hamis művészet és irodalom, amelyben a szellem és szellemiség eszközzé, a magát szórakoztató technikai ember játékainak eszközeivé váltak. Ebben a hamis kulturában csak annyi komolyság élt és maradt, amennyi minden játékszenvedélyhez tapad, amely pusztító hatalommal köti le a maga rabszolgáit a játék tartama alatt, hogy aztán kifosztottan, üresen, önmegvetéssel telítetten bocsássa el. Illusztrálja ezt a tényt a mai hamis kultúra annyi pusztító, rontó és mérgező jelensége. Hamis ez a mai átlagos kultúra, mert benne a szellem az egyoldaluan testi ember örömet, kényelmét, dözsölő vágyát kielégítő technika szolgájaként vált, holott annak urává kellett volna válnia.

4. De ha lesújtó kritikával utasítjuk vissza ezt a technikai civilizáció által kitermelt önfertőző hamis kulturát, épen ilyen határozottsággal kell megmeztelenítenünk azt az erőtlent, lapos, elnyűtt triviális polgári kulturát is, amely mint üres csigahéjban, csak a modorban, a nagyképességben, a mindent jobban tudó, de valójában semmit sem tudó bölcsességben nyilvánul meg. Ez az a kultúra, amely nem akar semmit kérdéssé tenni, mert mindenre kész és végérvényes feleletei vannak, amelynek nem kell semmi új, mert nem akarja magát zavartatni, mert azt véli, hogy amije van, az elég neki is, unokáinak is. Ez az a kultúra, amely a tudományban csak megállapodott és befejezett igazságokat akar ismerni, a művészetben már csak történetivé vált formákról akar tudni. Ez az a kultúra, amely a valóságot olyan kicsinynek hiszi, mint amilyen kicsiny az ő kicsiny értelme és olyan szűknek, mint amilyen szűkek azok a szabályok, amelyeket uralkodó hatalmaknak vél ég és föld felett. Ez az a kultúra, amely még mindig azt véli, hogy ezt a világot és ennek viaskodó emberét ki lehet elégíteni és meg lehet menteni azzal az egynéhány morális tantétellel, amelyben kimerítve gondolja a világokfeletti Uristen egész, teljes akaratát. Ez az a kultúra, amely hol önbálványozó nacionálizmusban, hol pedig csak osztályharcot ismerő internacionálizmusban jelenik meg. Ez az a kultúra, amely vagy csak felekezetieskedni, vagy pedig csak csufol-

kodni tud minden felekezeti sajátosság felett. Ez az a kultúra, amely csak szájaskodni tud, de hősi ellenállásra már nem képes. De nem folytatom ennek a jellemzését. Mindenki keserű szájjal ismerhet rá erre is, különösen miközöttünk.

Ha az igazi kultúra elpusztításához hozzájárult az az első hamis kultúra, amelyet a technikai civilizáció termelt ki, úgy hozzájárult ez kisszerűvé vált kultúra is, amelyet a polgári jóllét hozott magával. Ha a technikai civilizáció által létrehozott kultúra önmaga szenvedélyeibe és titánikus nagyotakarásaiba pusztul bele, úgy a kisszerűségében is gögös polgári kultúra a polgári jóllét leromlásával együtt vész el. *Ennek a mai világnak szenvednie és nyomorognia kell, mert minden hivalkodása dacára is alapjában kulturálatlan. És tegyük hozzá: kulturálatlan, mert hitetlen.*

5. És ezzel a megállapításunkkal eljutottunk arra a további következtetésre, hogy, ha van még kulturális életlehetőség erre az elnyomorodott, lezüllött és leszegényedett világra nézve, úgy azt csak azon az úton kereshetjük, amelyen ismét értelmet nyerhet a lét és az élet, a valóság és a világ. Ma azért kell kétségbeesnünk a kulturális életlehetőségek jövődjén, mert a mai ember kiábrándultan, imbolygó céltalansággal, értelmetlenül áll szembe a léttel, valamint a lét is értelmetlen kérdőjelként mered fel előtte. A mai ember nem tudja feltalálni magát ebben a létező világban, mert nem tudja feltalálni önmagát a test és a lélek, a fizikai és a szellemi élet ellenmondásában. Kimondhatatlanul sovárog az után az ősalap után, amelytől elszakadt és amelyben egységre juthat ismét a testiségében és lelkiségében. Ez az ólthatatlan vágy és ez a fel-feltörő sovárgás az ősalap után hajtja a mai embert azokra a szurrogátumokra, amelyek ma hol a primitív élethez való ideiglenes visszatérésben, a nomádizálásban, a Pfadfinderei-ban, a cserkészletben, hol a falu-kultuszban, vagy a természetszeretletben, erdőmezők járásában, sportban és egyéb más modern életjelenségekben nyilvánul meg. *Öntudatlan, ösztönös keresése mindez annak, amit az isteni ősalappal való kontaktus megszakításával a mai ember elveszített.* Aki még tud olvasni ennek a világnak siró, könnyező, verejtékező és kimondhatatlan kinoktól vonagló szennyes orcájából, az kiolvashatja tisztán és világosan, hogy Isten után sir ez az elnyomorodott világ. Tiltakozik, ordít és átkozódik, de nem tudja eltitkolni, hogy annak áldása után vágyik, akit tagad és akit átkoz. Pusztít, rombol és gyilkol, mint démonoktól megszállt őrtől, de nem tudja eltitkolni, hogy Azt várja, aki helyre tud állítani mindent

arra az ösképre, amelyet elveszített szeme elől és Azt várja, aki tud építeni és gyógyítani. És a kultúra megújulásának csak az az egy lehetősége van, ha egyszer ez az élet ősalapja: az Isten után szomjuhozó vágy, ez az embert alapjában meghatározó nosztalgia szóhoz tud jutni és a homályos érzések világából feltör és hatalmába veszi ismét az egész embert, úgy a testét, mint a lelkét, úgy az akaratát, mint az értelmét, úgy az öntudatát, mint az egész érzelmi világát. A test és lélek, a természeti és a szellemi élet megbomlott egységét csak az tudja helyreállítani, aki azt eredeti egységben teremtette: az Isten. Kultúra pedig nincs ezen az egységen kívül, lévén az igazi kultúra: az Istentől újjáteremtett szellem uralma a test felett és a test tiszta élete a szellem szolgálatában. Az igazi kultúra előtt tehát csak ott van életlehetőség, ahol a szellem nem ütközik bele szakadatlanul a test brutális ösztöniségébe és ahol a testi fizikai életet nem illúziók szövevénye hálózza be, hanem a szellem szolgálatában mint egészséges orgánum tölti be hivatását. Ebben az igazi kultúrában a technikai civilizáció is felszabadul a démoni erők szolgálata alól és megneemesülten nem a nyomoruság, hanem új áldások és áldott örömök forrása lesz. Ebben az igazi kultúrában az immánens feszültségek új és új feloldást nyernek. Az által, aki egyedüli ura minden ellentétes és ellentmondó erőnek. Nem fog soha megszűnni azonban egyetlenegy feszültség, amelyet maga Isten támaszt és amely szakadatlan világitélet alatt fogja tartani mindha ezt a világot. De ez a világitélet és ennek engedelmes elfogadása a kulturális életlehetőségek utolsó és végső feltétele.

* * *

Ennek a világot megítélő Istennek a szolgálatában áll ez az intézet. Épen ezért bármilyen viharos időket is élünk, az Ő tekintetét semmi elhomályosítani nem tudja előttünk. Hisszük és hirdetjük, hogy a világtörténet ma új készülődések előtt áll, de nem azt fogja szűlni, amit önjegéből akar, hanem amit az ítélő Isten az Ő örök terve szerint akar. Hisszük és hirdetjük a Luther énekével: „Ha a világ mind ördög volna, És elnyomni minket akarna: Minket semmi meg nem rendíthet, Mig Krisztusba vetjük hitünket; Dühös tüzét bármint hányja A föld bálványra, Vége lesz és elvesz, Ledől megalázva Az ítélő Isten szavára.“

Ezzel a hittel üdvözlöm a mi újonnan jött ifju testvéreimet, valamint a visszatérteket. Ezzel a hittel üdvözlöm intézetünk Méltóságos Elöljáróságát, a Nagytiszteletű Tanári Kart és a mélyen tisztelt közönséget és az 1931—32. tanévet a Szentháromság, egy örök, igaz Isten nevében megnyitom.

Évzáró beszéd

melyet elmondott az erdélyi református egyházkerület kolozsvári theológiai
Fakultásának évzáró ünnepélyén, 1932 június hó 12-én:

Dr. Tavaszy Sándor e. i. igazgató.

1. Fakultásunk történetének utolsó decenniumában sok nehéz és súlyos gondoktól terhes évre tekinthetünk vissza, de annyi emésztő gond, mint amennyi az 1931—32 ik esztendőben ostromolta szívünket, egyik előbbi évben sem támadt ránk. Valóban olyan volt ez az esztendő, mint egy sötét és sűrű ködtől elborított éjszaka, de olyan, amelyen át is folytatnunk kellett zarándoklásunkat, mert az az ügy, amelynek szolgálatában állottunk, megállást nem engedett. Ma, amikor ennek a tanévnek az utolsó napján megállunk és visszatekintünk a magunk mögött hagyott utra, mélységes hálával kell leborulnunk az Úristen orcája előtt, hogy valahányszor lecsüggesztettük a tekintetünket, Ő mindannyiszor felemelte és valahányszor reménytelené vált a mi emberileg elérhető látóhatárunk peremén minden, Ő mindannyiszor új függönyöket lebbentett fel és tovább tágitotta látásunkat, egészen addig, amig láthatatlan mennyi fényességtől ragyogó új látóhatáron nyugodhatott meg ismét a tekintetünk.

2. Nem mondok újat, csak Fakultásunk részéről is hozzájárulok ahhoz az általános panaszhoz, hogy az anyagi nyomoruság okozta gond az egész tanéven át ránehezedett intézetünk és ifjúságunk életére is. Ennek feltűnő tünetei voltak, hogy a fűtőanyag beszerzésének nehézsége folytán kénytelenek voltunk a karácsonyi szünetet több mint egy héttel meghosszabbítani és keserű lélekkel kénytelenek voltunk ifjúságunkat egészen a mai napig szüntelenül sürgetni fizetési kötelezettségei teljesítésére. Állandóan fenyegetett az a nagy kísértés, hogy a kenyér gondja elnyeli az Isten ügyéért való küzdelem gondját. De örömmel kell megállapítanom azt is, hogy ez a kísértés csak kísértés maradt s lelkünk pereméről soha sem tudott szívünk középig huzódni. Hála az Uristennek, a kenyérgond nem tudott legyőzni, nem tudta szívünket hatalmába keríteni. Ifjúságunk zöme az eddigi keretek között és az utolsó éveknek

megfelelő mértékig hiven teljesítette a kötelességeit. Ezt az elismerést annál inkább kell hangsúlyoznom, mert ebben a tanévben, épen a gazdasági helyzet következtében, ennek az eredménynek az eléréséért nagyobb lelki erőfeszítést kellett végeznie. Kétségtelen azonban, hogy a theologus-ifjúság nevelésében és oktatásában elért eredmények mégsem állanak egyenes arányban azzal a nevelői és didaktikai munkával, amelyet a tanári kar a naponkénti előadásokkal a szemináriumi munkákkal, az építő alkalmakkal, a sok különféle konferenciákkal végzett. Kétségtelen, hogy a lendületesebb, a szélesebb rétegekre kiterjedő tanulmányozásra és a tudományos elmélyülésre, valamint a keresztyén életben való gyarapodásra még mindig nem tudtuk az egész ifjúságot eljuttatni. Sokféle okát kellett ennek a tényállásnak ebben a tanévben is megállapítanunk. Ennek egyik okát egyik elsőéves hallgatónk abban találta, hogy a középiskolai és a főiskolai nevelés és oktatás között nagy a távolság. Ehhez hozzátehetem azt a tapasztalatomat, hogy valóban olyan nagy ez a távolság, hogy nem is egy, hanem két évre is szükség van, hogy ez a távolság valamennyire is megapadjon, mire pedig eltelik ez az egy és két év, addig sokaknál annyi feltételnek a megszerzése marad el, hogy a harmadik és negyedik évben már ezeknek a hiánya újabb nehézségeket okoz a különben is — el kell ismernünk — túlméretezett tudományos előadások követésében. Ezek a nehézségek okozzák, hogy épen a magasabb évfolyamokon találjuk a legtöbb fáradt, álmos és közömbös hallgatót. De okozója ennek a tényállásnak az is, — amit szintén egyik konferencián a hallgatók egy kis csoportja állapított meg — hogy a kívülről jövő hang és lárma, a kívülről támadt igények és követelések állandóan zavarják a kifejezett theologiai tanulmányozást. A szociális és gazdasági elméletek, tanítások, valamint a társadalmi élet mélyéről felzúgó, vagy morajló igények és követelések a mi ifjúságunk lelkében is visszhangra találnak, tehát nem csodálkozhatunk, ha ifjúságunk is szükségét érzi annak, hogy az esetleg elkövetkező földrengésre, vagy legalább is arra a nagy, szükséges és nélkülözhetetlen revízióra rákészüljön, amely vagy mint új katasztrófa, vagy mint megújulás készül kibontakozni az idők méhéből. Feltétlen szükségét látom, hogy tantervünket újabb reform alá vegyük és anélkül, hogy annak theologiai karakterét megzavarnók, gondoskodnunk kell arról, hogy a keresztyén szociológiának, vagy mondjuk így: a theologiai szociológiának tantervünkben helyet adjunk, illetőleg a keresztyén ethikai kérdésekkel való foglalkozást

annyira kiszélesítsük, hogy az egyház leendő lelképásztora sajátos evangéliumi szellemben, tehát a tisztább és magasabb objektivitás színvonalán, itt a Fakultás keretei között szerezhessék meg azokat az ismereteket, amelyek nélkül ma és a mai viszonyok között kétségtelenül esetlenek és bénák maradnak.

És végül, hadd mutassak rá arra a tényállásra is, amely sürgeti a theologiai tanterv újabb reformálását, hogy kétségtelenül a mai pusztá akadémiai prelegálást az idő túlhaladta. El kell ismernünk, hogy ha nagy a távolság a középiskola és a főiskola között, ugyancsak nagy a távolság az akadémiai előadás és a mai hallgatóság között is. El kell következnie az időnek, amikor a szemináriumi munka nem kiegészítője lesz csupán az előadásoknak, hanem az egész akadémiai oktatásnak a középpontjába fog kerülni. A keresztyén theologia lényege megköveteli, hogy tanításai és tételzett mondanivalói, tényei és megállapításai nem maradhatnak az általánosságok ködös távolában, hanem „személyessé“ kell válniok, erőben, hatásban és igazságban. Ez a módszeres és rendszeres átalakulás azonban csak intézményes kiépítés által válik lehetségessé. Értem ezalatt a hallgatók számának további redukcióját, szemináriumi könyvtárak beállítását, magántanárok nevelését, tankönyvek kiadását stb. De másfelől az is kétségtelen, hogy szükség van egy fegyelmezettebb hallgatóságra, amely kapkodás, idegeskedés nélkül türelemmel képes végigjárni mindazokat az utakat és ösvényeket, amelyek sokszor eltakarják a kilátást és amelyek kétségtelenül tele vannak kaptatókkal, nehezen megmászható, sokszor árnyékos, nedves, sőt hűvös és hideg északos oldalakkal, de amelyeket kikerülni nem lehet, amelyeket végig kell járni, hogy valaki a nagyszerű kilátást kínáló magaslatokra eljuthasson. A komoly tudomány nemcsak ünnepi órákat kínál, de a hétköznapi nehéz, fárasztó, verejtékezéssel teli munkáját is igényli, sőt az Isten törvénye szerint, hogy valaki eljuthasson a hetedik napra, az ünnepi megteljesedés napjára, végig kell járnia a hétköznapi szürke és poros útjait is. A mai ifjú generációknak nagyon szükséges megtanulniok, hogy egyes korszerű, vagy éppen a napi árfolyamnak megfelelő modern kérdésekről szóló előadások meghalgtása, esetlegesen kikapkodott kedvenc témákkal való foglalkozás még nem tudomány, aminthogy a lexikális ismeretek bevágása sem tesz senkit tudományos férfiuvá, akármilyen kakaspulyka méreggel is száll szembe a multtal és a polgári tudományossággal. De szükségesnek tartom másfelől — éppen a komoly tanulmányozás érdekében — arra is rámutatnom, és

különösen itt, a mi körünkben is, hogy nagy kérdéseknek lírai, általában belletrisztikus formában való elintézése, kritikailag ellenőrizhető igazolás és argumentálás nélkül, lelkiismeretlenség, még ha költészetnek is nevezi azt valaki. Vallom, hogy nagy reformok előtt állunk, az élet minden terén, tehát az egyházi életben és a theologiai oktatásban is, de ezeknek a reformoknak csak akkor lesz értelmük, ha — az evangéliumi követeléseknek megfelelően — ezek a reformok a saját magunk reformálásával kezdődnek el.

3. Fakultásunk élete egyebekben is, kicsiben, a nagy emberi életet tükrözi vissza. Sajátságos jelensége ennek a mi korunknak a kollektivitásra való törekvés sürgetése. Sürgeti a demokrázizálódást, hogy ezzel a nagyobb emberi szolidaritást munkálja, hogy ennek nyomában felvirágozzék a kollektív munka, a kollektív termelés és a kollektív élet. És érdekes, hogy az individuálizmus tobzódása ma még nagyobb, mint az elmúlt évtizedekben az individuálizmus igazi korszakában volt. A mai ifjúság és a mi ifjúságunk is, úgy nyolagolja a kollektívizmus jelszavait, mint a kesernyés medvecukrot. Vége-hossza nincs a kollektívizmus emlegetésének és sokan úgy rángatják elő, mint a csepürágók öblös szájukból a pántlikákat, de azért az igazi kollektivitástól: az igazi *együttéléstől, az együttmunkálkodástól, az együttes neveléstől és az együttes fegyelmezéstől* irtóznak és menekülnek. Ebben a tanévben is ismételtén, nagy szomorúsággal kell megállapítanom, hogy egyébképpen tisztességes és derék fiúk az együttes munkában elveszítik önmagukat, éberségüket és elevenebb munkakedvüket. A kollektívizmus szakadatlan emlegetése dacára, hiányzik a mai ifjúságban az egymásért való felelősség tudata. Következménye pedig ez annak, hogy sokan még mindig nem tudnak eljutni arra az álláspontra, hogy aki egyszer ennek az intézetnek a kötelékébe lépett, az többé nem az önmagáé, tehát nem járhat a maga külön utjain, nem cselekedhetik és nem viselkedhetik a saját hangulata, még kevésbé a saját fazonja szerint. Aki egyszer az Istenország szolgálatára adta magát, annak le kell mondania arról, hogy idejét, munkaerejét, képességeit és talentumait a saját természetes tulajdonainak tekintse. Senki sem mondhatja ebben az intézetben, hogy csak magáért felelős, csak magára lehet tekintettel és hogy kollégáinak, professzorainak semmi köze ahhoz, hogy a tantermeken, az internátuson és az intézet falain és az előadásokon kívül mit tesz, mivel foglalkozik és mire fordítja az idejét. Mind jobban megerősödöm abban a meggyőződésemben, hogy ha a püspökünk szerint, az egyházban katonai

fegyelmet és rendtartást kell bevinni, elsősorban a theologus ifjuság között kell megvalósulnia ennek a katonai fegyelemnek. Katonai fegyelmet kell érvényesítenünk, de katonai dresszura nélkül, a keresztyén szeretet fegyelmező erejével. „Ma az egyházban sok minden megvan, — mondotta Makkai Sándor püspökünk egyik nagyszerű előadásában, — de hiányzik az, ami a kor döntő tényezőjévé tehetné: a lelki, evangéliumi értelmében vett katonai szellem. A pedagógiai és pásztori szellem, az adminisztrációs és liturgikus szellem elhomályosították az evangéliumban elsődleges, eredeti katonai — lelkiületet. Állóvá, merevvé, intézményessé, passzívá tették az egyházat, mely a rohanó világban nem tud az eseményeken urrá lenni. A menetelő, hajlékony, átkaroló, aktív, fegyelmezetten és engedelmesen célbatörő, parancs alatt együtt működő, magát odavető és hősie katona-egyház, a Krisztus hadserege az, amivé az egyháznak át kell szervezkednie.“* Ez az erőteljes proklamáció elsősorban a theologus ifjuságnak szól, mert innen kell a legmegértőbben, egyenesen a gyökerekből kihajtania és kivirágoznia ennek az evangéliumi és hősieen kálvinista szellemnek.

Egyenesen ebből a szellemből következik, hogy az általános eszegényegésnek abban a folyamatában, amelyben nyakig benne vagyunk és amely még tovább is végigmegy rajtunk, el kell kezdenünk ebben a szellemben való növekedést és gyarapodást és el kell sajátítanunk az önfegyelmezésnek azt a nagyszerű módját, amely hivalkodás nélküli új jellemre, új életstílusra, de új és tiszta öröme is segít. Ezelőtt egy évtizeddel kezdtük el tanulni a kisebbségi életet, ebben az új évtizedben, kétségbeesés nélkül el kell kezdenünk a szegénységben való új élet tanulását. És ha a kisebbségi életből nem tudunk annyi áldást fakasztani, amennyit az kínált nekünk, most meg kell tanulnunk a szegénységből meríteni újabb áldásokat, mert ha a szegénységet nem tudjuk úgy viselni, hogy az áldások forrásává válják a mi nemzedékünk számára, úgy nagyon könnyen belepusztulunk a kisebbségi élet mocsaras szakadékaiba.

Ifju Barátaim, ne feledjétek el hogy életetek legsúlyosabb, de egyszersmind legdöntőbb erejü és fordulói között éltek, amig ennek az intézetnek falai között forgolódtok. Az a nyugalom, az a békesség, az a szeretet, az áldásoknak az a lehetősége, amely ma és theologusi éveitek alatt itt körülvesz, talán soha sem jelentkezik életeitekben abban a mértékben, mint itt és ezek között a falak

* *Makkai Sándor*: Nem békességet... c. mű. Bp., 1932. Soli Deo Gloria kiadása.

között. Legyen tehát előttetek szent ez az iskola és a szentélyekhez illő áhitattal és komolysággal forgolódjatok itt, Ti, akik ide visszajöttök még. Ti pedig, akik eltávoztok, őrizzétek sziveitekben ennek az intézetnek áldott hagyományait, ne verjétek le magatokról ennek a porát és ne felejtkeztek el azokról a nagy kötelezettségekről, amelyeket ez az intézet közvetített a Ti számotokra.

4. Az elmúlt tanév felett folytatott reflektálásaim folytán nem felejtkezhetem meg azokról az áldott testvéreinkről, akiket az Ursten kihivott a mi sorainkból és haza parancsolt a mennyei hazába. Az 1932. év március 11-én, hosszas és nehéz szenvedés után, elhunyt Nagy Endre István tanárjelölt-theologus, aki ebben a tanévben, mint exmittált, a marosvásárhelyi kollégiumunkban teljesített helyettes tanári szolgálatot. Alázatos, komoly, mély keresztyén lelkületű ifjú volt, aki szívós munkával küzdötte végig magát, nagy szegénységben, főiskolai tanulmányain. Boldog reménységgel néztük az ő növekedését, de az Úr másképpen rendelkezett vele, nem a mi számításunk szerint. Legyen áldott az ő emlékezete miközöttünk és áldott az Úr, akinek titkos terveit és akaratát nem ismerjük, de engedelmes szívvel meghajlunk előtte. Ez év május 1-én aztán újabb és súlyosabb gyász szakadt intézetünkre Dr. Török Imre intézeti orvos és egészségintéző váratlan, tragikus halálával. Isten világának és az Isten által plántált titkos szépségű és rejtélyes mélységű életnek volt a fáradhatatlan kutatója. Amilyen jártasságot tanusított az élet legkisebb részleteinek az ismeretében, épen olyan olthatatlan tüzzel és vággyal nézett fel azokra a magas ormokra, amelyek az Ég felé mutattak és mi örömmel figyeltük, mint emelkedik a biológus a theologus lépcsőzeteire és mint vágyik nemcsak biológus-szemmel, de theologus-tekintettel is bele nézni a kozmikus távolságok csillagvilágába. Eltávozott és ilthagyott minket és nagy ürességet hagyott maga után! Legyen áldott emlékezete miközöttünk és legyenek áldottak és Istentől megvigasztaltak azok, akiket velünk együtt itt hagyott ebben az árnyékvilágban!

5. Végül hadd mondjak köszönetet a Nagytiszteletű Tanári Kar nevében a Főtiszteletű Püspök Úrnak, mint intézetünk felügyelőjének, az ő figyelő, támogató és segítő szeretetéért, a biztatásokért, amelyekkel az egész éven át mellettünk állott. Hadd mondjak köszönetet a Méltóságos Főgondnok és Gondnok urnknak, valamint a Méltóságos Előjáróságnak, hogy ebben a nagyon nehéz esztendőben is elszánt bátorsággal és mély bölcsességgel irányították intézetünk béréjét, gondoskodtak annak existenciájáról és szívükön

hordozták annak minden gondját. És végül, méltóztassanak megengedni, hogy itt, a nagy nyilvánosság előtt bejelentsem, hogy miután nyolc éven át, két cikluson keresztül, mint igazgató is szolgáltam a mi drága Alma Materünket, most elérkezett az ideje, hogy másodszori megbízásom után lelépjek az igazgatói székből és azt a sorrend szerint más testvérem kezébe tegyem le. Hálásan köszönöm a Főtiszteletű Püspök Urnak, a Méltóságos Előljáráságnak és a Nagytiszteletű Tanári Karnak a velem szemben való kitüntető nagy bizalmat, a hozzám való meleg szeretetet és köszönöm az intézet többi officialisainak és tisztviselőinek a támogatását és köszönöm az Uristennek az erőt és a kegyelmet, amellyel mindenkor mellettem állott. A kegyelem Istene tegye áldottá Fakultásunk jövődjét! Ezzel az Atya, Fiu, Szentlélek, teljes Szentháromság egy örök, igaz Isten nevében az 1931—32. tanévet bezárom!

Az intézet állapota

A) *Szellemi állapot*

a) Hatóságok, tanárok

1. Az intézet tanulmányi felügyelője *Dr. Mukkai Sándor*, az erdélyi református egyházkerület püspöke.

2. Az intézet főgondnoka: *Báró Kemény Pál*, akit az 1926 június 19-iki egyházkerületi közgyűlés választott meg. Lakik: Moresli-Malomfalva, posta: Nirastau Nyárádtó. Ugyanez a közgyűlés választotta gondnokká *Dr. Kovács András*, kolozsvári ügyvédet. Az előljáróság tagjait az 1917 augusztus 13-iki egyházkerületi közgyűlés választotta meg. Az előljáróság lelkészi tagjai: *Vásárhelyi János* kolozsvári lelkész, egyhker. tőjegyző, *Vásárhelyi Boldizsár* t. b. esperes, kolozsvári lelkész, *Kovács László* dési lelkész és a dési egyházmegye esperese, *Hegyi András* körtvélyfajai lelkész és *Kósa Mihály* aranyosegerbegyi lelkész. Az előljáróság világi tagjai: *Kovács Dezső* kolozsvári kollégiumi igazgató, *Dr. Vékás Lajos* rt. vezérigazgató, a kolozsvári ref. leánygimnázium főgondnoka és *Dr. Bene Ferenc* egyházkerületi főgondnok, a dési egyházmegye főgondnoka, dési ügyvéd.

3. Az intézet tisztviselői 1928 július 1-től 1932 június 30 ig terjedő ciklusra: *Dr. Tavaszy Sándor* igazgató, *Maksay Albert* gazdasági felügyelő, *Dr. Gönczy Lajos* internátus-konviktusi felügyelő, *Dr. Nagy Géza* előljárósági jegyző és *Dr. Tavaszy Sándor* könyvtári felügyelő. A választásokat a Mélt. Igazgatótanács 6423—1929. III szám alatt kelt leiratával hagyta jóvá.

4. Az intézet egyházkerületi képviselője *Dr. Kecskeméthy István* nyilv. r. tanár.

5. A tanári karban, a tanév folyamán, változások nem estek.

b) Tanári kar

Dr. J. A. Cramer, az utrechti egyetem professzora, tiszteletbeli tanár. Megválasztatott az 1921 július 2-iki egyházkerületi

közgyűlés által, mint erdélyi református egyházunk barátja s az őskeresztység történelmének kiváló szaktudósa.

Dr. Kecskeméthy István, a keleti nyelvek és az ó-szövetségi tudományok nyilvános rendes tanára, egyházkerületi képviselő, az „Evangéliumi Munkások Erdélyi Szövetségé”-nek és a C. E. szövetségnek elnöke; presbíter, a Gazdák Takarékpénztárának elnöke, a magyarországi Bethánia-egyletnek t. b. elnöke. Szolgálati éveinek száma 37, intézetünknel működik 1895 szept. 1. óta.

Dr. Tavaszy Sándor igazgató, a systematika theologia nyilvános rendes tanára, a Theol. Fakultás Könyvtárának felügyelője, a romániai református egyház zsinatjának rendes tagja, egyházkerületi képviselő, az egyházkerületi belmisszió bizottságának, valamint a parochiális könyvtárbizottságnak tagja, igazgatótanácsos, a kolozsvári kollegium előljáróságának tagja, presbíter. Az Erdélyi Múzeum Egyesület bölcsészeti-, nyelv- és történettudományi szakosztályának elnöke, a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság hittudományi szakosztályának választott tagja, az Erdélyi Irodalmi Társaság és a Kemény Zsigmond Társaság tagja. Szerkeszti a Kálvinista világot, társszerkesztője Az Útnak, munkatársa az Erdélyi Múzeumnak. Szolgálati éveinek száma 12, intézetünknel működik 1920 június 1. óta.

Dr. Imre Lajos, a gyakorlati theologia nyilvános rendes tanára, zsinati rendes képviselő, egyházkerületi képviselő, az erd. egyházkerület és a kolozsvári egyházmegye belmissziói előadója, az egyházkerületi tanügyi bizottság, a kolozsvári ref. kollegium előljáróságának tagja, a kolozsvári egyházköztség presbitere és iskolaszéki tagja, a Presb. Rendszerű Ref. Egyházak Világszövetsége kontinentális bizottságának tagja, a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság hittudományi szakosztályának választott tagja, az Erdélyi Irodalmi Társaság, a Kemény Zsigmond Irodalmi Társaság rendes tagja, Az Út felelős-, az Ifjú Erdély főszerkesztője, társszerkesztője a Magyar Ifjúság Könyvtárának. Szolgálati éveinek száma 11. Intézetünknel működik 1921 június 1. óta.

Dr. Gönczy Lajos, a filozófiai-pedagógiai tanszék nyilvános rendes tanára, aki megbízás folytán a gyakorlati-theológiai tanszék tárgyainak egy részét látja el, internátus-konviktusi felügyelő, egyházkerületi képviselő, egyházkerületi tanácsbíró, az egyhker. belmissziói, a tanügyi bizottság tagja, a legfőbb bíróság póttagja, a kolozsvári református leánygimnázium előljáróságának, a kolozsvári református egyházköztség presbiteriumának tagja, „Az én kicsinyeim” szerkesztője. Szolgálati éveinek száma 9. Intézetünknel működik 1923 febr. 1. óta.

Dr. Nagy Géza, a keresztyénség történetének nyilvános rendes tanára, a kolozsvári egyházközség presbitere, az egyházkerületi belmisszió bizottság, az Országos Magyar Párt közoktatásügyi bizottságának rendes tagja. Szolgálati éveinek száma 6. Intézetünk-nél működik 1926 szeptember 1. óta.

Maksay Albert, az új-szövetségi tudományok tanszékének nyilvános rendes tanára, gazdasági feltügyelő, egyházkerületi közgyűlési képviselő, az egyházkerületi belmisszió bizottság tagja, a „Károlyi Gáspár Ref. Irodalmi Társaság“ főtitkára, a „Református Család“ felelős szerkesztője, a Presbiteri Rendszerű Református Egyházak Világszövetsége kontinensi bizottságának tagja. Szolgálati éveinek száma 7. Intézetünk-nél működik 1925 okt. 1. óta.

Török Bálint, az Erdélyi Gazdasági Egylet titkára. A falu-fejlesztéstant adta elő.

Dr. Török Imre intézeti orvos, a közegészségtan és orvosi ismeretek tanára. Szolgálati éveinek száma 6. Intézetünk-nél működött 1927. év óta. Meghalt 1932 május 1-én.

Nagy Gerő, az egyházi ének és zene rendes tanára. Intézetünk-nél működik 1922 óta.

Tárcza Bertalan, a ref. koll. tanára. A theologiai ének-vezetője.

Dr. Pop Sever, a román nyelv tanára, a Kolozsvári Egyetem Irodalmi Fakultásának magántanára.

Dr. Császársz Károly, ref. leánygimnáziumi rendes tanár, német nyelv tanítására az előjáróság által megbízott tanár.

Dr. Kováts János, a francia nyelv tanítására az előjáróság által megbízott tanár.

Csűrös Blanka, okl. tanítónő, az angol nyelv tanítására az előjáróság által megbízott tanár.

Az intézet háznagya: *Bekess Károly*, aki az Intézet gazdasági adminisztrációját végezte, továbbá mint pénztáros és házgondnok működött. Intézetünk-nél működik 13 év óta.

Szénior: Nagy József, az „Ifjú Erdély“ felelős szerkesztője, aki az ifjúság baráti pásztorációját végzi. Intézetünk-nél működik 3 év óta.

c) Hallgatók

Beiratkozott az első félévben 189 theologus, kik közül rendes hallgató 168, rendkívüli 21 hallgató. A rendes hallgatók száma az első félév elején 41 negyedéves, 60 harmadéves, 38 másodéves, 29 első éves, rendkívüli hallgatók: az I. éven 2, a II. éven 1, a

III. éven 9 és a IV. éven 9, összesen: rendes hallgató 168, rendkívüli hallgató 21. A második félévben beiratkozott 189 hallgató, kilépett 1 negyedéves hallgató, meghalt 1 negyedéves hallgató. Külföldön tanult 2 végzett segédlelkész, 3 negyedéves, 2 harmadéves és 1 másodéves hallgató; összesen: nyolcan.

Az 1931—1932. évben Fakultásunk hallgatói között tanult: 2 negyedéves, 7 harmadéves és 3 másodéves ágostai evangélikus hallgató.

A hallgatók illetékessége erdélyi: 152, királyhágómelléki: 30, jugoszláviai: 5.

Fakultásunk hallgatói a román nyelvet kollokviumi kötelezettséggel tanulták, úgy az első mint a második félévben. A angol, francia, német nyelvet az első éven 4, a II. éven 7, a III. éven 3, a IV. éven 2 hallgató; a francia nyelvet az I. éven 26, a II. éven 25, a III. éven 34, a IV. éven 29 hallgató; a német nyelvet az I. éven 14, a II. éven 14, a III. éven 46, a IV. éven 13 hallgató tanulta.

d) Theologus tanárjelöltek

1. *Bartalis József*, természettudományi szakos, az 1931—1932. évben a theologia III. évére volt beiratkozva.

2. *Becsey Pál*, tört. földrajz szakos, az 1931—1932. évben a theologia IV. évére volt beiratkozva.

3. *Benedek Géza*, filozofia, egyet. tört. magyar szakos, az 1931—1932. évben a theologia IV. évre volt beiratkozva.

4. *Bodrogi János*, természettudományi szakos, a theológiára az 1931—1932. évben a II. évfolyamra volt beiratkozva.

5. *Erdélyi Gyula*, filozofia, francia, magyar-román szakos, a theológiára az 1931—1932. évben a IV. évre volt beiratkozva.

6. *Jánossy Zoltán*, román-magyar, történelem-latin szakos, az 1931—1932. évben a theológiára a IV. évre volt beiratkozva.

7. *Kovács Zoltán*, fizika-kémia, matematika szakos, az 1931—1932. évben a theologia IV. évére volt beiratkozva.

8. *Nagy Ferenc*, természettudományi szakos, az 1931—1932. évben a theologia III. évére volt beiratkozva.

9. *Pajzos Bálint*, természettudományos szakos, az 1931—1932. évben a theologia III. évére volt beiratkozva.

10. *Péterffy László*, történelem szakos, az 1931—1932. évben a theológián a IV. évre volt beiratkozva.

11. *Székely Béla* licenciátust szerzett a történelem, földrajz, jogszakon, az 1931—32. évben a theológiára a IV. évre volt beiratkozva.

12. *Tóth Zoltán*, történelem szakos, az 1931—1932. évben a theológiára a IV. évre volt beiratkozva.

13. *Thuróczy László*, filozofia, magyar, német szakos, az 1931—1932. évben a theologia IV. évére volt beiratkozva.

B) Anyagi állapot

a) Jelentés az intézet anyagi állapotáról

1. Theologiai Fakultásunk ingatlan vagyona a Calea Marechal Foch 38. és 42. sz. alatti két épületből áll. Az elsőben intézetünk van elhelyezve; a másodikat az államrendőrség, a bejelentő hivatal és a 3. számú postahivatal bérlik. Az intézet épületei tehermentesek.

2. Az intézet pénzvagyona: *a)* Az egyházkerület pénztáránál betétként elhelyezett 185.760 lei. Előljárósági határozat folytán ezen tőkénkből 185.760 leit, tíz év alatti egyenlő részletekben leendő visszafizetésre kölcsön vettünk a „háznagy lakás“ építéséhez. Négy részletet, 74.000 leit már vissza is fizettünk. — *b)* A „Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank“ folyószámláján 13.200 lei. — *c)* Járadékok: Tizenhat darab Bethlen Kollégiumi ösztöndíj à 100 lei; egyházmegyei ösztöndíjak a kézdi, küküllői, széki és nagyenyedi egyházmegyéktől, különböző időkben és különböző összegekben. — *d)* Értékpapirokban 24.282 lei fekszik.

3. Fentti vagyonból gyümölcsözőek az ingatlanok, melyeknek befolyt jövedelme az 1931/32. tanévben 357.727 lei. Tőkénk után kamatjövedelmünk alig volt. Értékeinket az Előljáróság a theologiai háznagy által, a gazdasági felügyelő tanár ellenőrzése mellett, kezelteti. Intézetünknek tandíjak címén nincs jövedelme, mert tandíjat a protestáns hallgatók nem fizetnek. Az 1931/32. tanévre azonban a mélt. Igazgatótanács és az egyházkerületi közgyűlés elrendelte, hogy intézetünk válságos anyagi helyzetére való tekintettel minden hallgatótól 3000 lei leckepeznt szedhessünk. Az iskolai év tartama alatt leckepezntekben befolyt 366.800 lei; leckepezntkedvezmény címén a tanári kar elengedett 126,250 leit.

4. Az 1931/32. tanévi költségvetés főbb tételei:

a) Szükséglet. — Személyi kiadások: 1,744.018 lei. Ösztöndíjak, pályadíjak: 3840 Lei. Fűtés, világítás: 356.000 lei. Karbantartás: 150.000 lei. Rovatok: 385.623 lei.

b) Fedezet. — Kamatjövedelem: 6000 lei. Díjak 914.750 lei. Bérjövdelem: 649.000 lei, Államsegély: 978.678 lei.

Szükséglet fősszege: 3,345 481 lei. — Fedezet fősszege: 3,202.568 lei.

Aggodalommal kell feljegyeznünk, hogy a fedezetként előírányzott összegnek jelentős részét kitevő államsegélyből az iskolai év bezárásáig csupán egy és félhavi részletet kaptunk meg (155.419 lei) az egész évi illetmény helyett. Nagy hátralékok mutatkoznak a házbéreknel is is. Emiatt egyik bérlővel szemben peres eljárás van folyamatban.

5. Az év folyamán perselypénzekből befolyt adományok részben a szegénysorsu theologiai hallgatók segélyezésére, részben a kolozsvári árvizkárosultak segélyezésére fordítottak. Perselypénz címén 12.000 lei gyűlt be az egész iskolai év folyamán.

6. Tanáraink az egyházkerületi nyugdíjintézetnek kötelezett tagjai. Járulékaikat, valamint az intézet részéről levonandó járulékokat az egyházkerület pénztárához rendszeresen fizetjük.

7. Hallgatóink segélyezésére az 1931/32. iskolai évben 81.676 leit fordítottunk. A királyhágómelletti egyházkerületi hallgatók 45.938 lei segélyt élveztek. Légátumokból 745.255 lei folyt be; egy-egy hallgatóra átlag 4808 lei esett.

b) Jelentés az intézeti internátus és konviktus állapotáról

Az internátusba év elején 112 ifjút vettünk fel, év végéig ez a szám 108 ra apadt, mert többen a Tanárkar engedélyével kintlakásba mentek, vagy az intézetből eltávoztak és az üresen maradt helyekre nem kaptunk jelentkezőt. Tanárkarunk az elmúlt évben is arra igyekezett, hogy elsősorban az elsőéveseket és a bentétezőket helyezze el az internátusban.

Az internátus felszerelésének hiányosságait a mai súlyos gazdasági viszonyok között nem is említjük. Örvendünk, hogy ilyen is van.

Az élet az internátusban normális volt. A szokásos hűléses és influenzás megbetegedések ez évben sem maradtak el, de veszedelmesebb méretet nem öltöttek.

Fájdalmas veszteséget jelentett internátusunknak dr. Török Imre intézeti orvos tragikus halála. Az ő sok évi tapasztalata és lelkiismeretessége pótolta egészségügyi felszerelésünk hiányosságait.

Tanárkarunk az orvosi teendőik ellátására ideiglenesen dr. Koronka István orvos urat kérte fel, aki szükség esetén évek óta a leglelkiismeretesebben helyettesítette intézeti orvosunkat.

Az ifjúság magaviselete panaszra okot nem adott. Komolyabb fegyelemsértés nem történt.

Az internátusi díj ez évben is 4000 lei volt.

A konviktusban év elején 102, év végén 96 volt az étkezők száma. Menzakedvezmény, crvosi rendelet voltak az okok, melyek alapján a Tanárkar a 10—12 bentlakó kintétkelését engedélyezte. Újításként megengedtük 3 ifjúnak, hogy csak ebédkosztot vegyen igénybe.

A konviktus vezetését ez évben is Bekess Károly háznagy és felesége látta el hozzáértéssel és gondosan.

A konvikтусi ellátás díja év elején 8000 leiben volt megállapítva. Évközben 6000 leire szállítottuk le.

Sok aggodalomra adott okot növendékeinknek egyre növekvő fizetésképtelensége. A rendetlen díjfizetések és a leszállított díjak miatt csak a leggondosabb beosztás tudta átsegíteni konviktusunkat ezen a súlyos esztendőn, hogy mi, akik mindig töredékesen és utólagosan kaptuk kézhez az ellátási díjakat és ezzel szemben mindent havonként pontosan meg kellett fizetnünk, egyszer sem akadtunk fent az ellátással.

A legszigorubb intézkedések dacára is a hátralékok összege még nagyobb, mint az előző évben. Internátusi hátralék 134.170 lei, konvikтусi hátralék 334.615 lei, összesen 468.785 lei. Ha a lelkészek és intézetünk államsegélyét rendszeren folyósították volna, 200.000 leivel kevesebb lenne a hátralék, mert egyfelől megkaptuk volna a már állásba került volt növendékeinktől a kötelezvényekkel lefedezett tartozásokat, másfelől nem kellene annak a 16 lelkész gyermeknek második félévi díjait, kiket intézetünk államsegélye terhére a második félévi díjak alól felmentettünk, hátralékként kimutatni. Ha a lelkész gyermekek második félévi díjait csak számadásainkban vezettük hátralékként, magukat a növendékeinket az egész második félévben ingyenesekként kezeltük. Tehát sem kollokviumi, sem vizsga, sem jövő évi beiratkozás akadályául nem tekintettük a második félévi díjakat. Természetes ilyen kedvezmény mellett az első félévi hátralékok kifizetését szorgalmaznunk kellett és kell.

c) Tan- és nevelőeszközök

a) Ha az általános nagy leszegényedés nem tartana vissza, ugyanazokat a panaszokat sirnám el, amelyeket különösen a múlt évi jelentésemben elsírtam. Elmondhatnám most is, mint jelenlegi állapotot, hogy intézetünk tan- és nevelőeszközökkel való ellátása nagy hiányosságokat mutat, annyira, hogy ezek egyenesen meg-

bénítják a főiskolai oktatást és nevelést. Nincsenek megfelelő helyiségeink, szemináriumi kézikönyvtáraink, hiányoznak azok a szemléltető eszközök, pl. térképek, nagyobb lexikális művek, amelyeknek állandóan kezeltgényében kellene lenniök az ifjuság egyetemének. A mai viszonyok között azonban, amikor a mindennapi létünkben vagyunk a nagy szegénység következtében megtámadtatva, nem sok értelme lenne ezeknek a sirámoknak.

Az a kulturotrány is fennáll, amelyről minden évben megemlékeztünk, egy évtized óta, hogy a tanári szállások közül kettő még mindig rekvirálás alatt áll, azaz a rekvirálásból kifolyó és biztosított folytonosságjogánál fogva, még mindig lehetséges, hogy egy lelkesnevelési célokat szolgáló intézetben szabad bejárásuk van, az intézet egész szellemétől idegen embereknek.

b) Könyvtárunk állapotáról a könyvtár felügyelő professzora a következőket jelenti: Az 1931—32. tanév végén könyvtárunk állaga 20276 mű, 32006 kötetben. Ezévi gyarapodás 605 mű, 731 kötetben. Ebből vásárlás útján szereztünk 125 művet 141 kötetben, Adományozások: Nánágy Dániel 140 mű, 182 kötetben, Dr. Makkai Sándor 153 mű, 157 kötetben, Sófalvy Károly 69 mű, 110 kötetben, Jancsó Sándor 48 mű, 63 kötetben, Morvay Zoltán 12 mű, 12 kötetben, Dr. Tavasz Sándor 10 mű, 10 kötetben, Hollaki Zoltánné 2 mű, 4 kötetben, Delly-Szabó Géza 5 mű, 5 kötetben Life and Work 2 mű, 2 kötetben, Dr. Kristóf György 1 mű, 1 kötetben, Nagy Elek 1 mű, 1 kötetben, Kakasy Márton 1 mű, 1 kötetben, Sebestyén Ádám 1 mű, 1 kötetben, Dr. Ravasz László 1 mű, 1 kötetben, László Dezső 1 mű, 1 kötetben, Nelovánkovits József 1 mű, 1 kötetben, Borbáth Dániel 1 mű 1 kötetben, Vidics János 1 mű, 1 kötetben, Az erdélyi református egyházkerület Igazgatótanácsa 1 mű, 1 kötetben, Dr. Iván László 1 mű, 1 kötetben. A különböző ingyen küldött jegyzőkönyvek, értesítések, jelentések, szabályzatok, tervezetek, utasítások, emlékkönyvek s egyéb iratok és hivatalos kiadványok száma 33 mű, 23 kötetben. Megkaptuk a Magyar Tudományos Akadémia újabb kiadványainak egy részét, 17 művet, 18 kötetben.

A folyóiratok közül a következőket iktattuk: Az Út, Erdélyi Muzem, Református Szemle, Ifjú Erdély, Magyar Nép, Pásztortűz, Kálvinista Világ, Református Család, Református Figyelő, Debreceni Protestáns Lap, Magvető, Református Egyház és Iskola, Sárospataki Református Lapok, Egyházi Ujság, Lelkeszegyesület, Amerikai Magyar Reformátusok Lapja, Harangszó (Novisad-i), Harangszó

(Székelyudvarhely-i), Az Én Kicsinyeim, Mustármag, Keresztény Magvető, Református Lelkészek Lapja, Diákvilág, Reformátusok Lapja (Nagyvárad-i), Hajnal (Külmisszió-i), Magyar Statisztikai Szemle, Magyar Egyház, Jóbarát, A Hirnök, Reformátusok Lapja (Kolozsvár-i), Művészeti Szalon, Lelkipásztor, Egyházi Híradó, Kálvinista Szemle, Protestáns Szemle, Dunántuli Protestáns Lap, Dunamelléki Egyházkerületi Közlöny, Magyar Pedagogia, Magyar Pszichológiai Szemle, Keleti Ujság, Kis Tükör, Foi et Vie, Evangelical Quarterly, Orient und Occident, International Christendom, The Review of the Churches, Le Christianisme Social, Zeitschrift für Theologie und Kirche, Zwischen den Zeiten, Säemann, Bibliografisches Beiblatt, Religionsunterricht, Revue d'Histoire, Pastoraltheologie, The Outlook of Missions, Kirchenblatt, Theologische Literaturzeitung, Christliche Welt, Reformierte Kirchenzeitung, Reformed Church Messenger, Reformierte Schweizer Zeitung, Theologiai Szemle.

Összesen mintegy 60 magyar és 25 idegen folyóirat állott az érdeklődők rendelkezésére a könyvtári tanulmányozó szoba helyiségében. Az itt elhelyezett kézikönyvtár ebben a tanévben 6 művel, 11 kötetben gyarapodott. Év végén a tanulmányozó szobában az összes művek száma 193 mű, 466 kötetben. A tudományos munka fellendítésére nélkülözhetetlen ez az intézmény.

Dr. Kelemen Lajos professzor vezetése alatt önként vállalkozó theologiai hallgatók az idén is másoltak erdélyi egyházi vonatkozású leveleket az E. M. E. kéziratárában. Fogadják az adományozók, valamint a másolást irányító professzor és a másolók is hálás köszönetünket.

Ebben az évben megtörtént, a már szükségessé vált porolása a könyvtárnak, melyben a theologus ifjúság is segédkezett s mely munkáért ez uton mondunk köszönetet.

II.

Az intézet működése

A) Adatok az 1931—32 tanév történetéhez

1. **Évkezdés.** A tanév ünnepélyes megnyitása 1931. október hó 4.-én (vasárnap) d. e. 11 órakor a Fakultás disztermében folyt le. Imádkozott és írásmagyarázatot tartott Dr. Imre Lajos professzor. Olvasható Értesítőnk első helyén. Ezt követte az I. éves hallgatók ünnepélyes fogadalomtétele, végül az igazgató év-megnyitó beszéde, amelyet Értesítőnk első helyén közlünk.

2. **A tanév dátumai.** Az előadásokat október 5.-én reggel kezdtük meg s zavartalanul folytattuk december 15.-ig. A karácsonyi vakáció tartott december 15.-től 1932. február 1.-ig. Az I. félévi kollokviumok ideje: február 1—10.-ig volt. A husvétii vakáció március 24.-től április 4.-ig, a pünkösti vakáció május 12—19.-ig. Ezen vakációi megszakításokkal az előadások zavartalanul folytak a II. félévben február 15.-től május 31.-ig. A II. félévi kollokviumok június 1—10.-ig folytak.

3. **Nyári munkaprogramm.** Az 1930—31. tanévre a következő munkaprogrammot adtuk ki:

Nyári munkaprogramm a kolozsvári református theologiai Fakultás hallgatói számára

— 1931. év nyara —

A theologiai Szabályzat 244. §-a a következőket tartalmazza: „Minden theologus ifjú a nyári szünidők alatt abban az egyházközségben, amelyben a nyár folyamán tartózkodik, köteles valami munkát végezni a lelkész kívánságára és felügyelete alatt. Ilyen munka gyanánt számít: hétköznapi, vasárnapi istentiszteletek végzése, segédkezés a lelkészi irodában, vasárnapi iskola, bibliakör vezetése, vallásos estélyek rendezésében segédkezés, énektanítás stb., ami legalább heti 4 órai munkaidőt jelent. Az erről szóló bizonyítvány a beiratkozáskor bemutatandó.“

I. Ez alapon köteles minden theologus *gyülekezeti* munkát végezni a fent említett, vagy más, a lelkész által kijelölt munkakörökben. Ajánlatos, ahol

nincsen, az iratterjesztés megindítása, vagy fellendítésében, hivek összeírásában, családkönyvek elkészítésében való segédkezés.

Az 1927—28. évi theologus konferencia kimondotta:

a) Mindenki köteles a nyár folyamán a szomszédságában levő *szórványok* gondozásában segédkezni. Nemcsak azok, akik erre a munkára külön is jelentkeztek.

b) Ajánlatos a *szomszédos gyülekezetet* is támogatni, ha ott nem lenne vakációzó theologus. Így különösen lehet ajánlkozni istentisztelet tartására, ha valamelyik lelkési állás nincs betöltve és beszolgálással nem lehet minden vasárnap istentiszteletet tartani.

c) Szükséges segédkezet nyújtani az *iratterjesztés* propagálásában és megindításában vidéken is.

d) *Nagyobb gyülekezetek szélein* alakult új települések hivei összeírandók és gondozandók. Különös gond és tanulmány fordítandó a munkás-telepekre. Ezeknek az embereknek a lelkivilágát és egyházzal való felfogását érdemes külön tanulmány tárgyává tenni.

Természetesen mindezek a munkák az illetékes lelkészek beleegyezése alapján történnek.

Minden gyakorlati munkáról alapos *munka-napló* vezetendő. A lelkész által láttaozott munka-naplót tanév elején mindenki köteles bemutatni. Mindenki köteles a lelkészének írásban számolni be végzett munkájáról, tapasztalatairól és a közben fölmerült terveiről.

A munka-napló mellett az összes munkákról szóló *szolgálati bizonyítvány* bemutatása is kötelező.

II. Tudományos munka. Tekintettel arra, hogy az év folyamán kötelező olvasmányok nem irattak elő és arra, hogy a nyári szünet bőséges időt ad a tanulmányozásra, az alábbi munkák elvégzését kötelezőleg előírjuk:

I. a) A II. éves hallgatók elolvassák — és kivonattal beszámolnak az olvasás eredményéről, — dr. Varga Zsigmond: Az ókori keleti népek művelődés-története c. mű I. kötetét s ezenkívül: dr. Gönczy Lajos: Az igehirdetés problémái, vagy dr. Imre Lajos: Az ifjúság válsága, vagy a Szentírás szociális tanításai c. műveket.

b) *Tanulmányt készítenek* Kálvin: Institutio és Heidelbergi Káté alapján e témáról: Mi az igaz hit?

a) A III. éves hallgatók elolvassák és hasonló módon feldolgozzák: Varga Zsigmond dr.: Az ókori keleti népek művelődés története c. mű II. kötetét s ezenkívül dr. Gönczy Lajos: A ref. egyház kultusza, vagy dr. Imre Lajos: A Kijelentés és a pedagógia, vagy Maksay Albert: Az exegézis problémái, vagy dr. Nagy Géza: Kálvinista jellemképek, vagy dr. Tavaszy S.: A Kijelentés feltétele alatt c. műveket.

b) *Tanulmányt készítenek*: A bűnbánat kérdése Kálvin: Institutio és a Heidelbergi Káté alapján, témáról.

a) A IV. éves hallgatók elolvasnak és kivonatban ismertetnek az alábbi művek közül 2—2-t: Dávid Gyula: Kálvin gazdasági etikája, dr. Imre Lajos: Isten és az emberi lélek, dr. Nagy Géza: Barth teológiájának előzményei, dr. Tavaszy Sándor: A teológiai irányok átértékelése, Vásárhelyi János: Az Úr színe előtt. (Különös tekintettel a 133. laptól a lelkipásztori teendőkre.)

b) *Tanulmányt készítenek* Kálvin magyarázata az erkölcsi törvényről

(10. parancsolat) egybevetve a Heidelbergi Káté Tízparancsolatról szóló magyarázatával. Institutio, II. VIII, fejezet. Vagy: Krisztus főpapsága, prófétasága, királysága Kálvin és a Heidelbergi Káté alapján.

2. *Mindenki köteles a lelkésznek segítségére lenni az Egyházkerület Belmísszlói Bizottsága által kiadott kérdőív elkészítésében.* — Köteles tanulmányozni gyülekezete ifjúsága állapotát és erről írásban kell beszámolnia.

3. Szentírással való alapos foglalkozás elengedhetetlen. A nyári Biblia tanulmányozás vázlatát alább adjuk. A kijelölt kérdések megoldásáról mindenki írásban tartozik beszámolni.

II. éves hallgatóknak. 1. Melyik apostol ír a nyelv bűneiről, fejtjük ki a leírást. 2. Merre járt Pál első térítő útja alkalmával. (Idézendők a bibliai lókusok, amelynek alapján az utirajzott megkapjuk.) 3. Hány példázatot mondott Jézus? Hány szót az Atyáról? 4. Hányszor számol be Mózes az Úrral való találkozásáról?

III. éves hallgatóknak. 1. Az apostolok cselekedeteiről írott könyv kommunizmusa. 2. Felkeresendők a Szentlélekre vonatkozó helyek az Ó-szövetségben. 3. Miért zárja a Jelenések könyve írója ezzel a könyvét: Jövel Uram Jézus? 4. Mit tudunk János apostolról? (A Szentírás alapján.)

IV. éves hallgatóknak. 1. Mit mond Jézus a pénzről? 2. Mit ír Pál az ifjak és öregek viszonyáról? 3. Pál második térítői útja. (Idézendők a bibliai lókusok, ahonnan az útirajzot kapjuk.) 4. Barátság és békeszeretet leírása a Példabeszédek könyve alapján.

A bibliai tanulmányozásra kijelölt kérdések közül mindenki köteles 3--3 tételt kidolgozni legalább 20¹/₄ ives dolgozat terjedelmében.

Az itt megállapított munkák elvégzése mindenkire nézve egyformán kötelező. A theologia tanári-kara elvárja a pontos és lelkiismeretes munkát minden hallgatótól.

A munkák a jövő tanévre való beiratkozáskor a szénlornak adandók át. A munkák elkészítése nélkül senki sem irható be a következő évfolyamra.

A nyári munkaprogramm legjobb elvégzői és megoldói 500—500 Lei jutalomban részesülnek évfolyamonként. A második és harmadik legjobbak 2—2, illetve 1—1 könyvjutalomban részesülnek.

A nyári munkaprogrammokat hallgatóink minden dicséretet megérdemlő komoly munkával és szorgalommal végezték el. A legderakasabb munkákat a tanári kar jutalom-dijakkal tüntette ki.

4. Akadémiai istentiszteletek. Ebben a tanévben is október 31.-től kezdődőleg Szentháromság-vasárnapig, május 22.-ig, minden vasárnapon tartottunk akadémiai istentiszteletet, november 22 kivételével, amikor is Egyházkerületi Közgyűlés volt. Az istentiszteleteket a theol. akadémiai ifjúság, valamint más egyetemi és főiskolai hallgatóság, valamint a városi református hívek igen szép számban látogatták. Tervünket ebben a tanévben is a Heidelbergi Káté alapján állítottuk össze, a következő módon:

I. ciklus

A Reformáció emlék-ünnepének napjától Adventig. 1931 október 31-től november 29-ig.

1. **Október 31.** Reformáció emléknapja. Az Anyaszentegyház. Efézus 4:3—6. H. K. 54—55. kérdés . . . . . Maksay Albert.
2. **November 1.** A bűnök bocsánata. Róm. 8:1—4. H. K. 56. kérdés . . . . . Dr. Gönczy Lajos.
3. **November 8.** Megigazulunk kegyelemből hit által. Róm. 3:21—25, 28. H. K. 54, 61. kérdés . . . . . Dr. Imre Lajos.
4. **November 15.** A jó cselekedet. Luk. 17:10. H. K. 62—64. kérdés . . . . . Dr. Kecskeméthy István.
(November 16 22-én egyházkerületi közgyűlés.)

II. ciklus

Advent első vasárnapjától Böjtfő-vasárnapjáig. 1931 november 29-től 1932 február 14-ig.

5. **November 29. Advent.** Az igazi bűnbánat. Eféz. 4:22—24. H. K. 88—92. kérdés . . . Dr. Tavaszy Sándor.
6. **December 6.** Én az Úr vagyok, a te Istened. II. Móz. 20:2—3. H. K. 93—95. kérdés Járosi Andor theol. m. tan.
7. **December 13.** A bálványok ellen. II. Móz. 20:4—6. H. K. 96—98. kérdés . . . . . Dr. Makkai Sándor, püspök.
8. **December 20.** Istennek szent neve. II. Móz. 20:7. H. K. 99—100. kérdés . . . . . Dr. Nagy Géza.
9. **December 25. Karácsony első napja.** A karácsony ígérete. Luk. 2:10—11. . . Dr. Makkai Sándor, püspök.
10. **December 27. Karácsony harmad napja.** A kulcsok hatalma. Máté 18:15—18. H. K. 83—85. kérdés . . . . . Maksay Albert.
11. **Január 1. Újév.** A mi hála áldozatunk. I. Kor. 6:19—20. H. K. 86—87. kérdés . . Dr. Gönczy Lajos.
12. **Január 3.** Az eskü. V. Móz. 6:13. H. K. 101—102. kérdés . . . . . Dr. Imre Lajos.
13. **Január 10.** Az ünnepeket megszenteld. II. Móz. 20:8—11. H. K. 103. kérdés . . Dr. Kecskeméthy István.
14. **Január 17.** Tiszteld atyádat és anyádat. II. Móz. 20:12. H. K. 104. kérdés . . . Dr. Tavaszy Sándor.
15. **Január 24.** Ne öljl! II. Móz. 20:13. és Mt. 5:21—22. H. K. 105—107. kérdés . . Dr. Nagy Géza.
16. **Január 31.** Ne paráználkodj. II. Móz. 20:14. és Máté 5:27—28. H. K. 108—109. kérdés Maksay Albert.
17. **Február 7.** Ne lopjl! II. Móz. 20:15. H. K. 110—111. kérdés . . . . . Dr. Imre Lajos.

III. ciklus

Böjtfő Vasárnapjától Husvétig, 1932. február 14-től március 27-ig

18. **Február 14.** Böjtfő-vasárnapja. Hamis tanu-
bizonyosságot ne tégy. II. Móz. 20: 16. H. K.
112. k. . . . . Dr. Gönczy Lajos.
19. **Február 21.** A másét ne kívánd. II. Móz.
20: 17. H. K. 113. k. . . . . Járosi Andor theol. m. tan.
20. **Február 28.** A bűn alá rekesztve. I. János.
1: 8—10. H. K. 114—115. k. . . . . Dr. Imre Lajos.
21. **Március 6.** Szüntelen imádkozzatok. Lu-
kács 11: 9—10. H. K. 116—119. k. . . . Dr. Nagy Géza.
22. **Március 13.** Miatyánk ki vagy a mennyek-
ben. Máté 6: 9 a. H. K. 120—121. k. . . Dr. Gönczy Lajos.
23. **Március 20.** Virágvasárnap. A Király, aki
jó. Lukács 14: 37—40. . . . . Maksay Albert.
24. **Március 25.** Nagypéntek. Elvégeztetett.
János 19: 20. . . . . Dr. Tavasz Sándor.

IV. ciklus

Husvétől Szentháromságvasárnapig, 1932. március 27-től május 22-ig.

25. **Március 27.** Husvét első napja. Feltáma-
dás és örökélet. Filip. 1: 21—23. H. K.
57—58. kérdés . . . . . Dr. Gönczy Lajos.
26. **Április 3.** Szenteltessék meg a te neved.
Máté 6: 9/b. H. K. 122. k. . . . . Dr. Kecskeméthy István.
27. **Április 10.** Jöjjön el a te országod. Máté
6: 10/a. H. K. 123. k. . . . . Járosi Andor theol. m. tan.
28. **Április 17.** Legyen meg a te akaratod.
Máté 6: 10/b. H. K. 124. . . . . Dr. Makkai Sándor.
29. **Április 24.** Add meg a mi mindennapi
kenyerünket. Máté 6: 11. H. K. 125. k. . Dr. Gönczy Lajos.
30. **Május 1.** Bocsásd meg a mi vétkeinket.
Máté 6: 12. H. K. 126. k. . . . . Dr. Nagy Géza.
31. **Május 5.** Áldozócsütörtök. Láttokra fel-
emelteték. Ap. csel. 1: 9. 11. . . . . Maksay Albert.
32. **Május 8.** Ne vigy minket a kísértetbe.
Máté 6: 13/a. H. K. 127. k. . . . . Dr. Imre Lajos.
33. **Május 15.** Pünköst első napja. A Lélek
nyelve. Ap. csel. 2: 4. . . . . Dr. Tavasz Sándor.
34. **Május 22.** Szentháromságvasárnapja. Tied
az ország és a hatalom és a dicsőség.
Máté 6: 13/b. H. K. 128—130. k. . . . . Dr. Makkai Sándor püspök.

5. **Akadémiai estélyek** ciklusában két nagyszabású estélyt tartottunk, egyiket *Zwingli*, a másikat *Goethe* emlékezetére. A rendezés munkáját Nagy József szénior végezte. E két estélyünk műsorát itt közöljük.

A Zwingli-émlékünnepély műsora :

1. Wagner : A zarándokok kara a Tannhäuser című operából. Előadja : a Fakultás énekkara. Vezényel : *Tárcza Bertalan*, tanár.
2. Zwingli emlékezete. Előadás : *Dr. Nagy Géza*, theol. professzor,
3. Beethoven: Sonata VI. Előadja : *Szabó Sándor*, theol. hallgató. Zongorán *Szabó Géza* kíséri.
4. Verseiből felolvás : *Varró Dezső*.
5. Erős várunk. Tárogatón előadja : *Sántha Ferenc*, tárogató művész.
6. Gerecs—Tárcza : Szeretlek Isten. Előadja : a Fakultás énekkara. Vezényel : *Tárcza Bertalan*, tanár.

1932 március hó 13-án este rendezett Goethe-ünnepély műsora :

1. Goethe—Heim : A thulei király. Előadja : a Fakultás énekkara. Vezényel : *Tárcza Bertalan*, tanár.
2. Bevezető szavakat mond : *Dr. Tavaszy Sándor*, theol. prof.
3. Goethe—Schubert : A rémkirály. Előadja : *Szigethy Béla*, theol. hallgató. Zongorán *Mihályffy Irén* konzervatóriumi tanárnő kíséri.
4. Goethe-költeményeket ad elő : *Antal Gusztáv* theol. hallgató.
5. Goetheről ünnepi előadást tart : *Járosi Andor*, theol. m. tanár.
6. Goethe—Schubert : A pusztai rózsa ; Goethe—Schubert : Margit a rokka mellett. Gounod : Faust, „Ékszerárta“. Előadja : *Dr. Harnath Zoltánné*, zongorán *Nagy József* theol. szénior kíséri.
7. Gounod—Alard : Faust koncert. Előadják : *Gazda Lajos* (hegedű) és *Nagy József* (zongora).

6. Theologus konferencia. 1932 február 11—14 napjain tartottuk meg a VI. theologus konferenciánkat a következő programmal :

Február 11, csütörtök.

$\frac{1}{2}9$ — $\frac{1}{4}10$ -ig: Reggeli áhitat. Joel II. 28—29. *Antal Gusztáv*, theologiai hallgató, Ifj. Egyesületi elnök.

$\frac{1}{2}10$ —12-ig: Megbeszélés. A különböző társadalmi osztályok szerepe az erdélyi kálvinizmus életében. *Dr. Makkai Sándor*, püspök.

4— $\frac{1}{2}6$ -ig: Megbeszélés hat csoportban, vezetik : *Dr. Tavaszy Sándor*, *Dr. Imre Lajos*, *Dr. Göncz Lajos*, *Dr. Nagy Géza*, *Maksay Albert* theologiai professzorok és *Nagy József*, theologiai szénior. Tanulmányi nehézségeim.

6—7-ig: Előadás. A protestántizmus és a proletáriátus: *Dr. Imre Lajos*, theologiai professzor.

Február 12, péntek:

$\frac{1}{2}9$ — $\frac{1}{4}10$ -ig: Reggeli áhitat. I. Krónika, 19: 13. *Nelovánkovits József*, theologiai hallgató, Önképzőkör-i elnök.

$\frac{1}{2}10$ —12-ig: Megbeszélés. A kapitalizmus jövője a kálvinizmushoz való viszonyában: *Dr. Nagy Géza*, theologiai professzor.

4— $\frac{1}{2}6$ -ig: Megbeszélés hat csoportban. Hitbéli kételyeim.

6—7-ig: Előadás. Az öikuménizmus jelentősége az erdélyi kálvinizmusra nézve: *Maksay Albert*, theologiai professzor.

Február 13, szombat:

1/29—1/410-ig: **Reggeli áhítat.** Ézsaiás II. 2—4. *Nagy József*, theologiai szénior.

1/210—1-ig: **Megbeszélés.** Az egzisztenciális gondolkozás a teológiában: *Dr. Tavasz Sándor*, igazgató-professzor.

4—1/26-ig: **Megbeszélés hat csoportban.** Világnézeti kérdéseim.

6—7-ig: **Előadás.** Az erdélyi református theologiai hallgatók és lelkipásztorok gazdasági helyzete 1895 előtt. (A nagyenyedi theologusok és az államsegély nélküli lelkészek). *Jancsó Sándor*, theologiai professzor, nagyenyedi lelkipásztor. (Ez az előadás az előadó betegsége miatt elmaradt.)

7. Tudományos theologiai konferencia. 1932 június 27—30. napjain tartottuk meg Fakultásunkon a következő programmal.

Június 27-én d. u. 4 óraker. Áhítat: *Dr. Maklai Sándor*, püspök. D. u. 5—6 előadás: *A modern ember hite és a Szentlélek valósága.* *Dr. Tavasz Sándor.*

Június 28-án d. e. 9 óraker. Áhítat: *Dr. Muzsnay László*, esperes. D. e. 10—12 előadás: *A „szellemtörténeti” és a „theologiai” módszer az egyháztörténetírásban.* *Dr. Nagy Géza.* D. e. 12—1 megbeszélése az előadásnak. D. u. 4—6 előadás: *Hogyan prédikálhatunk a világ végéről? (Gyakorlati homlíteket bemutatója).* *Dr. Gönczy Lajos.* D. u. 6—7 megbeszélése az előadásnak.

Június 29-én d. e. 9 óraker. Áhítat: *Magyar lelkész.* D. e. 10—12: Előadás. *A predestináció-tan a lelkipásztor munkájában.* *Dr. Imre Lajos.* D. e. 12—1. Megbeszélése az előadásnak. D. u. 4—6. *A dialektikai theologia hatása a világ keresztényen egyházalban.* (*Keller: Der Weg der dialektische Theologie durch die kirliche Welt c. munkájának ismertetése.*) Előadás. *Biró Mózes lelkész.* D. u. 6—7. Előadás. *Ámos szociális igehirdetése.* *Nagy András nyárad-szentbenedeki lelkész.*

Június 30-án d. e. 9 óraker. Áhítat: *Vásárhelyi János* püspökhelyettes. D. e. 10—12: Előadás. *A babiloni fogság.* *Maksay Albert.* D. e. 12—1. Megbeszélés D. e. 1 óraker. A konferencia bezárása.

8. Szombatesti précesek. Egész éven át, minden szombaton este az egész ifjuság részvételével áhítatra gyűltünk össze az intézet disztermében. Áldott családi találkozások voltak ezek az Isten színe előtt. A profeszorok, egész éven át, ha csak itthon voltak, valamennyien résztvettek és semmiféle indok folytán el nem maradtak. Hallgatók és professzorok életük nélkülözhetetlen alkotórészének tartották ezeket az órákat. Ebben a tanévben az evangéliumi példázatokat olvastuk előre megállapított terv és beosztás szerint.

9. Református nők bibliaköre. A szükségek és a körülmények hozták magukkal, hogy évek óta a kolozsvári református úrnők egy csoportja minden kedden d. u. 6 óraker bibliáórára

gyült össze Fakultásunk tanácstermében. Ezeket a bibliaórákat a professzorok és Székely János vallástanár, Járosi Andor ev. lelkész, theologiai magántanár és Nagy József szenior végezték.

10. Ünnepeles képviseltek és köszöntések. a) Fakultásunk meghívást kapott a magyarországi református presbiteri szövetségnek 1931. augusztus 29-én, Debrecenben tartott Zwingli-emlékünnepejére. Az ünnepején, nagy sajnálatunkra, nem képviseltethettük magunkat, azonban tanári karunk, meglehangu jegyzőkönyvi határozatban hálás köszönetét nyilvánította a meghívásért.

b) Ugyanebben az időpontban tartotta meg a magyarországi tiszántuli egyházkerület püspökének, Dr. Baltázár Dezsőnek a püspöksége huszadik évfordulóját, amelyre szintén meghívást kapunk. A nagynevű püspököt ebből az alkalomból meglehangu táviratban üdvözöltük, amelyre szeretetteljesen válaszolt az ünnepej.

c) Képviseltettük magunkat Maksay Albert professzorral, a pápai theologiai akadémia négyszázéves jubileumán, 1931. szeptember 28-án.

d) Meghívást kaptunk a sárospataki református főiskola négyszázéves jubileumára is. A tanári kar a Fakultás képviselével Dr. Tavaszgy Sándor igazgatóját bizta meg, azonban a jubileumi ünnepejnek szeptember 30 — október 1-re való kitűzése folytán miután összeesett a mi intézetünk beiratkozásai és megnyitási dátumával, nem jelenthetett meg, ellenben ünnepej hangu üdvözölvelet küldött a Fakultás tanári kara és előljárosága nevében.

e) A magyarországi theologiai tanárok országos konferenciát tartottak 1931. december 16-án, Pápán, amelyre Fakultásunk tanári karát is meghívták. Fakultásunkat Dr. Tavaszgy Sándor igazgató aa. képviselte, aki „A dialektikai theologiai a főiskolai theologiai oktatásban“ cím alatt előadást is tartott.

11. Intézeti adminisztrációnk. Az intézeti adminisztrációt az offiális professzorok végezték, Bekess Károly háznagy segítségével, aki ebben az évben is hűséggel, nagy munkakészséggel és fáradhatatlan buzgósággal állott mellettünk. Az igazgatói adminisztrációban igen értékes segítséget nyújtott Nagy József szenior aa. Tartottunk két előljárosági és 15 tanári kari ülést. Az igazgatói iroda útján 900 iktató szám alatti ügydarabot intéztünk el, nem számítva a tömegesen beadott kérvényeket, amelyeket egy szám alatt iktattunk.

12. Haláleset. A tanév folyamán Fakultásunkat súlyos veszteség érte, amint azt az évzáró beszéd már megállapítja, Dr. Török Imre intézeti orvos és egészségtanár elhunytával. Dr. Török

Imre született 1885. július 16 án, Németbogsán, Krassószörényvármegyében. Tanulmányait a kolozsvári református kollegiumban és a kolozsvári Ferencz József Tudományegye'emen végezte 1908-ban. Előbb, mint katonarvos szolgált és mint őrnagy orvos került 1914. augusztusában harctérre, ahol november 25-én orosz fogságba jutott s csak 1918. december végén szabadult meg. Hazatérvén orvosi gyakorlatot folytatott és különösen, mint sebész tűnt ki. Szakadatlanul buvárkodott és sok kiváló dolgozatával, amelyek külföldi, különösen német szaklapokban jelentek meg, igen jó és becsült nevet szerzett. Fakultásunk kötelékében hűséggel és nagy odaadással teljesítette köteleességét és úgy is mint orvos, úgy is mint tanár, ifjúságunk legjobb barátainak a sorába tartozott. Áldjuk emlékezetét!

13. Nevezetesebb határozatok és kezdeményezések a tanév folyamán. a) Tanári karunk elhatározta, hogy azok a hallgatók, akik a tanév végén valamely tárgyból „általános kimerültség“ címén halasztják el a kollokviumot szeptemberre s így kedvezőbb egységszámhoz jutnak indexeiket illetőleg, mint a velük egy tanulmányi kategóriában lévő társaik, akik év végén a szabályszerű kollokviumi időben lekollokváltak; karácsonyi légáció választásnál úgy bíráltatnak el az illető tárgyak egységszáma tekintetében, mint elégséges tanjegyző társaik és ennek megfelelően osztatnak be a légáció sorrendbe. (Megállapította a tanári kar 1931 november 17-i ülésén, 169. jkvi sz. alatt.)

b) Igazgatótanács 4584—1931. III. sz. alatt engedélzezi, hogy a hallgatóktól évi 3000 lei leckepéNZ szedhető. A leckepéNZ és segélyek tárgyában a tanári kar 1932. február 15-i ülésén 15 jkvi sz. alatt a következő határozatot hozta:

Kimondja a tanári kar, hogy a segélyek kiosztásánál a hallgatók anyagi helyzete és tanulmányi előmenetele egyaránt figyelembe veendő. A leckepéNZ kedvezények odaitélésénél kizárólag a tanulmányi eredmény az irányadó. Eszerint teljes leckepéNZmentességben részesülhetnek azok, akiknek a főtárgyakból általános „jeles“ az osztályzatuk. Akinek legfeljebb három tárgyból „jó“ az osztályzatuk, de legalább három „jeles“-ük is van, kétharmad leckepéNZ elengedésben részesülhetnek. Az átlagos „jó“ osztályzat $\frac{1}{2}$ leckepéNZ elengedésre jogosít. Ezenkívül a III—IV. évesek közül egyharmad elengedést nyerhetnek kivételesén az olyanok, akiknek az átlagos „jó“ osztályzatát csak egy „elégséges“ rontja.

c) Tanári kar ugyanezen ülésén foglalkozott a református

lelkészek gyermekeinek anyagi s adósság ügyével. 16. jkvi szám alatt kimondotta, hogy:

a lelkészi kar államsegélyének nagymérvű csökkentésére való tekintettel azokat a theol. hallgatókat, akiknek édes atyja kongruás lelkész, az 1931—1932. tanév második felében az internátusi és konviktusi díj befizetése alól felmenti és díjainak a gazd., illetve a konv. pénztár javára való megtérítéséről az intézet egyéb bevételeiből próbál gondoskodni. Minthogy azonban ez az intézkedés előjárósági jóváhagyást igényel, a legközelebbi előjárósági gyűlésig az ilyen hallgatóknak haladékot ad második félévi díjaik befizetésére. Leckepénz kedvezmény tekintetében lelkész-gyermekekre is ugyanazok a szempontok érvényesek, mint a többi hallgatókra, azzal a könnyebbitéssel, hogy egyharmad leckepénz elengedést nyerhetnek még az átlagos „jó” osztályzatot rontó két „elégséges”-sel is.

d) A tanári karnak, mint fegyelmi széknek, a következő határozatát közöljük itt, melynek a theologiai hallgatók irodalmi tevékenységének ellenőrzése a célja. E határozatra ez év folyamán előfordult két sajnálatos irodalmi úton elkövetett fegyelmi eset szolgáltatott okot:

A tanári kar kimondja, hogy minden theologiai hallgatónak, bármely az Intézet kebelén kívül szerkesztett napilapban vagy folyóiratban való megjelenés céljából irt akár saját nevével, akár írói névvel ellátott bármilyen irodalmi (akár prózai, akár verses) formájú közleménye, továbbá akár önállóan, akár mások társaságában könyv alakban kiadni szándékozott írása a nyomtatásban való közlése előtt a theol. Fakultás igazgatójának bemutatandó s csak az ő beleegyezésével hozható nyilvánosságra. Az igazgató a neki bemutatott kéziratok revíziójára esetenként a tanári kar egy-egy tagját kérheti fel, vagy ha szükségesnek látja, belátása szerint mást is.

e) Igazgatótanács 4582—1932. III. szám alatt határozatilag kimondotta, hogy a theol. Fakultás I. évfolyamára csak 20 erdélyi férfi hallgató vehető fel.

B) Fegyelem, irodalmi munkásság, oktatás, nevelés

I. Fegyelem

A Fakultás tanárai közötti testvéri jó viszonyt semmi sem zavarta meg ebben a tanévben sem, amit annyira természetesnek és magátólértetődőnek kell tartanunk, hogy csak a hagyományos szokás kedvéért jegyzünk fel. Valódi munkaközösségben élünk, amelyet mindvégig az Istentől adott szolgálat és hivatás tartott össze és biztosított.

Az ifjúság között két fegyelmi eset merült fel. Mind a kettő bizonyos elavadult irodalmi törekvések és a mai ifjúság egy kis csoportjának a féktelen érvényesülési ámbiciójának következménye. Egyik esetben egyik ifjú egy időszakos lapban cikket írt, amelyben az előtte járó nemzedékekről merőben utcai módon nyilatkozik meg és általában — eltekintve a cikk értelmellen tartalmától — olyan hangon ír, amely mélyen megbotránkoztatta azokat a komoly embereket, akikhez az illető lap csak eljutott. Ennek alapján fegyelmi eljárás indult az illető theologiai hallgató ellen, amely azzal az ítélettel sújtotta, hogy tekintettel éretlenségére, kötelezi még két félév hallgatására. Miután azonban az ítéletet nem fogadta el, az intézetből eltávolítottak tekintetett. A másik esetben egyik ifjú egyik vidéki lapban egyik székely falú népéről olyan tartalmú verset írt, amely súlyos hirlapi kritika tárgyává vált és a különböző hirlapi megbeszélése a versnek kompromittálta ifjúságunkat és intézetünket. Ebben az esetben a vád alatt álló ifjú az egész ifjúság jelenlétében igazgatói dorgálásban részesült.

Ennek a két fegyelmi esetnek a kapcsán a tanári kar, mint fegyelmi szék, hogy a további hasonló eltévelyedéseket megelőzze, határozatalilag kimondotta és az ifjúság tudomására hozta, hogy minden közlésre szánt bármilyen formájú irodalmi megnyilatkozást hallgatóink csak előzetes cenzura után adhatnak ki.

II. Tanárok irodalmi munkássága

Kecskeméthy István. A „Kis Tükör“ c. családi lap felelős szerkesztője és kiadója. Jelenleg az ó-szövetség fordításán dolgozik. Kiadásra vár Márk evangéliumához írt Gyakorlati Kommentárja.

Dr. Tavaszy Sándor. Az Út egyik szerkesztője, a Kálvinista Világ felelős szerkesztője. A tanév folyamán megjelent dolgozatai:

„*A szociologia filozófiai alapjai*“ (Erdélyi Múzeum 1931. 10. számában) „*A dialektikai theologia a főiskolai theologiai oktatásban és nevelésben*“. (Megjelent: „Theologiai Tanulmányok“. Szerkeszti: Csikesz Sándor; 20. szám). „*Mit mond a filozófia a mai embernek?*“ (Erdélyi Múzeum Egyesület tizedik vándorgyűlésének Emlékkönyvében, Kvár. 1932). „*Református keresztény Dogmatika*“, Kvár. 1932 XII + 292. lap. „*A kulturális életlehetőségek problémája*“ (lásd Értesítő első helyén). „*A kálvinizmus katolicitása*“ (kéziratban). „*A modern ember hite és a Szentlélek valósága*“ (kéziratban). Ezekon kívül több kisebb cikk Kálvinista Világban.

Dr. Imre Lajos. Tudományos dolgozatai *Az Út* c. folyóiratban jelentek meg. (Az ifjuság társ. helyzete. Tanterv, tananyag, tankönyv, Egyházfegyelmi Szabályzat). Önállóan megjelent művei: „*Az ifjuság válsága*“, *A „sáfárkodó egyház*“ az Ifju Erdély kiadásában, „*A kijelentés és a pedagógia*“ a Dolgozatok a ref. theol. tud. köréből c. sorozatban jelentek meg.

Tudományos dolgozatai: *Az Út* és *Evangelical Quarterly* c. folyóiratban jelentek meg. Önállóan megjelenő: *A protestánsizmus és proletáridtus* c. dolgozat, a Dolgozatok a ref. theol. tud. köréből c. sorozatban. Szerkeszti *Az Út* c. folyóiratot, főszerkesztője az *Ifju Erdély* c. lapnak.

Dr. Gönczy Lajos. Kisebb cikkek a Kálvinista Világban, Református Szemlében. Az „*Én Kicsinyeim*“ szerkesztője.

Dr. Nagy Géza. Önálló munkái: Luther és a parasztlázadás (kiadás alatt az egyházkerületi iratterjesztésnél). Zwingli személyisége és theológiája (kiadás alatt a theologia tanári karánál). Az erdélyi ref. népiskola története. Megjelent az Iskoláink napja c. propaganda füzetben Segesvár 1932. A kapitalizmus jövője és a Kálvinizmus Debrecen 1932 a Theologiai tanulmányok füzetek közt. Ugyanez a Theol. Szemlében is. Cikkek: Die Lage der Reformierten in Siebenbürgen. Ref. Kirchenzeitung Elberfeld 1932, Nr. 7 ugyanez franciául L'Église reformée en Transylvanie címmel, a genfi La Semaine Religieuse 8 számban. Kisebb cikkek „*Az Út*“ban, a Református Szemlében és a Református Családban jelentek meg.

Maksay Albert szerkesztette a „*Református Család*“-ot; cikkeket, ismertetéseket írt „*Az Út*“, a „*Kálvinista Világ*“ és a „*Református Szemle*“ c. egyházi lapokba; időszaki munkatársként dolgozott az „*Ifju Erdély*“ c. ifjusági folyóiratba, a „*Pásztortűz*“ és az „*Erdélyi Helikon*“ c. szépirodalmi lapokba. Önálló dolgozata:

„Örökkévaló lélek által“, (utmutató a „Zsidókhöz írt levél“ tanulmányozásához).

III. Tanulási eredmény.

A) A kollokviumok eredményéről a következőkben számolhatunk be az 1931—32. tanév első és második félévéről:

Évfolyam	I. év		II. év		III. év		IV. év		I-IV. év	
	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Beiratkozott	31	31	39	39	69	69	50	50	189	189
Szabadságolt (kollokviumra nem köt.)	—	—	—	—	—	—	4	4	4	4
Jeles	4	2	3	2	6	6	8	8	21	18
Jó	16	11	16	12	20	7	15	13	67	43
Elégséges	8	14	18	17	27	20	14	14	67	65
Elégtelen 1 tárgyból	1	—	2	—	1	1	—	—	4	1
Elégtelen 2 tárgyból	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nem kollokvált 1 tárgyból	—	—	—	4	—	4	—	—	—	8
Nem kollokvált 2 tárgyból	—	—	—	—	—	2	1	1	1	3
Nem kollokvált több tárgyból	2	1	—	2	5	14	1	1	8	18
Nem kollokvált egy tárgyból sem	—	3	—	2	10	15	7	7	17	27
Kimaradt	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Meghalt	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Összesen:	31	31	39	39	69	69	50	50	189	189

Megjegyzés. A II. félévi kollokviumi mulasztások a III. évfolyamon annak tulajdonítandó, hogy a tanári kar azokat, akiknek intézeti tartozásai voltak, nem bocsátotta kollokviumra.

Az első félévet jeles eredménnyel végezte a félév lezárásakor 4 első, 3 második, 6 harmad és 8 negyed éves. Jó eredménnyel: 16 első, 16 második, 20 harmad és 15 negyed éves hallgató. Elégséges eredménnyel végezte: 8 első, 18 második, 27 harmad és 14 negyed éves hallgató. Egy tárgyból elégtelent kapott: 1 első, 2 második és egy harmad éves hallgató. Nem kollokvált több tárgyból: 2 első, 5 harmad, 1 negyed éves hallgató. Nem kollokvált egy tárgyból sem: 10 harmad, 7 negyed éves hallgató.

Az első félév zárásakor kollokviumaikkal rendben nem levő hallgatók közül a második félévi szigorított kollokvium alkalmával javítottak, illetve elmaradt kollokviumaikat pótolták: az első éven 1. Tehát az első évesek közül az első félévet jelesen végezte: 4, jó eredménnyel: 16, elégséges eredménnyel: 9, nem rendezte félévét: 2 hallgató.

A második éven kollokviumait pótolta 2, s így a második éven az első félévet jelesen végezte: 3, jó eredménnyel: 16, elégséges eredménnyel: 20 hallgató.

A harmad éven kollokiumait pótolta : 1, s így az első félévet jeles eredménnyel végezte : 6, jó eredménnyel : 20, elégséges eredménnyel : 29 és félévét nem rendezte : 15 harmad éves hallgató.

A negyed éven kollokviumaikat pótolták négyen Az első félévet jelesen végezte 8, jó eredménnyel : 15, elégséges eredménnyel 14, félévét nem rendezte 13 negyed éves hallgató.

A második félév tanulmányi eredménye a következő :

Az első évet jeles eredménnyel végezte : 2, jó eredménnyel: 11, elégséges eredménnyel : 14, nem kollokvált több tárgyból : 1, nem kollokvált egy tárgyból sem : 3.

A második évet jeles eredménnyel végezte : 2, jó eredménnyel: 12, elégséges eredménnyel : 17, nem kollokvált egy tárgyból : 4, nem kollokvált több tárgyból : 2, nem kollokvált egy tárgyból sem : 2.

A harmad évet jeles eredménnyel végezte : 6, jó eredménnyel : 7, elégséges eredménnyel : 20, elégtelen egy tárgyból : 1, nem kollokvált egy tárgyból : 4, nem kollokvált több tárgyból : 14, nem kollokvált egy tárgyból sem : 15 hallgató.

A negyed évet jeles eredménnyel végezte : 8, jó eredménnyel : 13, elégséges eredménnyel : 14, nem kollokvált 2 tárgyból : 1, nem kollokvált több tárgyból : 1, egy tárgyból sem : 11, kimaradt : 1 hallgató, meghalt : 1 hallgató.

B) *Vizsgálatok :*

1. *Minősítő vizsga.* Theol. szabályzatunk 79. §-a alapján 1931 szeptember 30 án minősítő vizsgálatot tartottunk, melyre 2 hallgató állhatott elő. A vizsgáztató bizottság mindkét hallgatót a második évfolyamra felvehetőnek nyilvánította.

Rendes minősítő vizsgálatot tartottunk 1932 június hava 13-án, melyre 18 első éves hallgató állott elő. (11 hallgató részint betegség, részint tartozásai miatt csak szeptemberben állhat elő). A vizsgáztató bizottság mind a 18 ifjút a második évfolyamra felvehetőnek nyilvánította.

2. *Theológiai alapvizsgálatot* az idén is három ízben tartottunk és pedig 1931 október hó 1-én, javító és rendkívüli alapvizsgálatot, melyre 19 ifju jelentkezett, kik közül javító alapvizsgálatot tett 3, teljes alapvizsgálatot tett 16, kik közül jelesen képesítettett 2, jól képesítettett 2, elégségesen képesítettett 5, három hó mulva tehető javító vizsgálatra utasított 7.

Javító alapvizsgálatot tartottunk 1931 december hó 11-én, melyre 7 hallgató jelentkezett, kiknek a javítóvizsgálata elégséges eredménnyel sikerült.

Rendes alapvizsgálatot tartottunk 1932 június hava 14 én, amelyre jelentkezett 18 hallgató, kik közül jelesen képesítetett 3, jól képesítetett 8, elégségesen képesítetett 6, három hó mulva tehető javító vizsgálatra utasított 1 hallgató.

3. *Theológiai szakvizsgálatot* az idén kétszer tartottunk és pedig: 1931 október hó 6—7. napjain, melyre 15 hallgató jelentkezett, akik közül egész vizsgát tett jó eredménnyel 2, elégséges 3, három hó mulva tehető javító vizsgálatra utasított: 4, egy év mulva tehető javító vizsgálatra utasított 1 hallgató; javító vizsgálatra állott és elégséges eredménnyel javított 5 hallgató.

Rendes I. lelkészképesítő vizsgálatot tartottunk 1932 június hava 20—25. napjain, melyre jelentkezett 29 jelölt, akik közül jelesen képesítetett 2, jól képesítetett 12, képesített 11, három hó mulva tartandó javító vizsgálatra utasított 2 és mint ág. hitv. ev. csak írásbeli vizsgálatot tett 2 jelölt. (Ez utóbbiak saját vizsg. bizottságuk előtt tettek szóbeli vizsgálatot.)

4. *Vallásandri vizsgálatot* tartottunk 1931 október hó 6. és 7. napjain, melyre *László Dezső*, egyházkerületi utazótitkár és *Nagy József*, Fakultásunk széniora állottak elő. A vizsgálatot mindketten kitüntetéssel tették le.

Külföldön tanultak: Czirják János és Orth Imre Zürichben. Póth Lajos Bonnban, Baksa Árpád (II. félév) Halleban, Kovács Géza Edinburghban, Vajda István Párisban, Farkas Jenő Montpellierben.

IV. Órarend és elvégzett anyag az 1931—32 évben.

1. *Ó-szövetségi héber nyelv.* I—II. félévben az I-ső évesek számára, heti három órában; hétfőn és szerdán 10—11-ig, pénteken 11—12 ig. Előadta: *Dr. Kecskeméthy István* a Gen. 1—6r. 8v. ig szövege alapján gyakorlatilag, kéziratot grammatikai vezérfonal mellett, a gyenge gyökök igék, számnevek, a mondattan elemei.

2. *Ó szövegségi exegézia.* I - II. félévben a II—IV. évesek számára, heti 3 órában, hétfőn és pénteken 12—1.ig, szerdán 11—12 ig. Előadta: *Dr. Kecskeméthy István.* A Deuteronomium bevezetésének (1—11r. 32v. ig) magyarázata szövegkritikai alapon, vallástörténeti megvilágításban. Kézi könyv: *Dr. Kecskeméthy István: Kommentár a Deuteronomium bevezetéséhez.*

3. *Ó-szövetségi irodalom- és vallástörténet.* I—II. félévben a III—IV. évesek számára, heti 3 órában, hétfőn 11—12-ig, szerdán 12—1-ig, pénteken 10—11-ig. Előadta: *Dr. Kecskeméthy István.*

I. félévben az ó szövevényi irodalomtörténet, a második félévben ó szövevényi vallástörténet. Izrael népének és vallásának eredete; a népies vallás, prófétaí vallás, papi vallás, zsidó vallás egymásból való fejlődése, az új zsidóság (Jézus korabeli) vallása.

4. *Új-szövevényi görög nyelv* az I—II. félévben az I. évesek számára, heti 3 órán, hétfőn 9—10-ig, szerdán 8—9-ig, pénteken 10—11-ig. Előadta: *Maksay Albert*. Az új-szövevényi görög-nyelv helye a Koiné görögségben. A görög nyelvűtan alapvető szabályai: ragozás, igeahjíltás; mondattan elemei. Márk 1—4. részeinek olvasása és forgítása.

5. *Új-szövevényi exegézis* az I—II. félévben a II—IV. évesek számára, heti 3 órán, hétfőn 8—9-ig, szerdán 10—11-ig, pénteken 11—12-ig. Előadta: *Maksay Albert*. A zsidókhoz írt levél olvasása, fordítása és magyarázása.

6. *Görög-szemindriumí gyakorlatok* a II. évesek számára, heti 2 órán, csütörtökön és pénteken 8—9-ig az I—II. félévben. Vezette: *Maksay Albert*. A görög nyelv története, a Koiné görögség saájátságai. Szemelvények régi görög feliratokból. Fordítási gyakorlatok a Septuagintából.

7. *Új-szövevényi tudományos szemindrium*, a III—IV. évesek számára, heti 1 órán, hétfőn d. u. 5—6-ig az I—II. félévben. Vezette: *Maksay Albert*. Szociális hatások nyomai az új-szövevényi keresztyénségben, (K. Kautsky, S. Keeble, Lencz G., S. Lublinsky, Peabody, C. Rogge stb. műveiből vett szemelvények olvasása kapcsán).

8. *A magyar református egyház története* az I. évesek számára az I—II. félévben, heti 2 órán, szerdán 12—1-ig és szombaton 9—10-ig. Előadta: *Dr. Nagy Géza*. Az Ősvallástól a magyar ref. egyház külső egységének felbomlásáig és az utódállamok egyházi életének ismertetéséig.

9. *Az egytetemes keresztyénség története*, az I—II. félévben, heti 4 órán, hétfőn, csütörtökön és pénteken 9—10-ig, szombaton 8—9-ig a II. évesek számára. Előadta: *Dr. Nagy Géza* Első félévben a keresztyénség előállásától a duálizmusig, a második félévben a birodalmi keresztyénség korától Kálvin haláláig (1564).

10. *A protestántizmus története* az I—II. félévben a III—IV. évesek számára, heti 3 óra. Előadta: *Dr. Nagy Géza*. Az Augs-burgi békétől a liberálistizmus és pozitivistizmus legújabb harcáig.

11. *Reformátori iratok olvasása és magyarázása* az I—II. félévben a II—IV. évesek számára, heti 1 órán, hétfőn d. u. 6—7-ig,

Élőadta: *Dr. Nagy Géza*. Luther és Zwingli reformátori tételei, Kálvin Psychopannychiája, Zwingli Commentáriusának a főbb részei, Luther: A keresztyén ember szabadságáról és Kálvin Sadoletussal való levélváltása.

12. *A hitvallások ismertetése* az I—II. félévben az I. év számára, heti 2 órán, szerdán és csütörtökön 9—10-ig. Élőadta: *Dr. Tavaszy Sándor*. A Heidelbergi Káté és a II. Helvét hitvallás értelmezése.

13. *Theológiai encyklopédia* az I—II. félévben az I. évesek számára, heti 1 órán, szerdán 11—12-ig. Élőadta: *Dr. Tavaszy Sándor*.

14. *A filozófiai gondolkodás története*. Az I—II. félévben az I—II. évesek számára, heti 2 órán, csütörtökön és szombaton 11—12-ig. Élőadta: *Dr. Tavaszy Sándor*.

15. *Vallásfilozofia*. A II. évesek számára az I—II. félévben, heti 2 órán, hétfőn 11—12-ig, szombaton 10—11-ig. A vallások története és a vallás jelentése. Élőadta: *Dr. Tavaszy Sándor*.

16. *Keresztyén Ethika*. A III—IV. évfolyam számára az I—II. félévben, heti 3 órán, kedden 10—12-ig és csütörtökön 10—11-ig. Élőadta: *Dr. Tavaszy Sándor*.

17. *Szisztematikai theológiai szeminárium* a Dogmatika köréből (Tóth Ferenc és Somossy János dogmatikájának olvasása és értelmezése) a IV. évesek számára, az I—II. félévben, heti 2 órán, szerdán 3—5-ig. Vezette: *Dr. Tavaszy Sándor*.

18. *Szónoklati gyakorlatok* az I—II. félévben az I. évesek számára, heti 2 órán, hétfőn 11—1-ig. Vezette: *Dr. Gönczy Lajos*.

19. *A lelkipásztor és a társasélet*, az I—II. félévben az I. évesek számára, heti 1 órán, pénteken 12—1-ig. Élőadta: *Dr. Gönczy Lajos*.

20. *Vasárnapi iskolai munka*, I—II. félévben, az I—IV. évfolyam számára, heti 2 órán, csütörtökön 4—5-ig és vasárnap d. e. 9—10-ig, előadta: *Dr. Gönczy Lajos*.

21. *Homiletika*, heti 2 órán mindkét félévben, a II. évesek számára, szerdán 12—1-ig és csütörtökön 10—11-ig. Élőadta: *Dr. Gönczy Lajos*.

22. *Homiletikai és liturgikai gyakorlatok* az I—II félévben, a II. évesek számára, heti 2 órán, szerdán 8—10-ig. Vezette: *Dr. Gönczy Lajos*.

23. *Homiletikai szeminárium* I. és II. félévben heti 2—2 órában, két csoportban, III. éveseknek csütörtökön 8—10-ig, IV. éveseknek pénteken 8—10-ig. Vezette: *Dr. Gönczy Lajos*.

24. *Szentírás tartalmi ismertetése* az I. évfolyam számára, az I—II. félévben, heti 2 órán, csütörtökön és szombaton 10—11-ig. Előadta: *Dr. Imre Lajos*.

25. *Neveléstan és történet* a II. évfolyam számára, az I—II. félévben, heti 3 órán, csütörtökön 12—1.ig, pénteken 10—11-ig, szombaton 9—10-ig. Előadta: *Dr. Imre Lajos*.

26. *Katechetika* a III. évesek számára, az I—II. félévben, heti 2 órán, szerdán 8—9-ig, és pénteken 9—10-ig. Előadta: *Dr. Imre Lajos*.

27. *Poimenika* a IV. évesek számára, heti 2 órán, kedden és szerdán 9—10-ig. Előadta: *Dr. Imre Lajos*.

28. *Vallástanítási gyakorlatok*, gyakorlati tanítás a ref. elemi iskola IV. osztályában a IV. évesek számára, heti 2 órán, úgy az I., mint a II. félévben csütörtökön 8—10-ig. Vezette: *Dr. Imre Lajos*.

29. *Pedagógiai szemindrium* az I—II. félévben a II—IV. évfolyam számára, heti 2 órán, szerdán és csütörtökön 5—6-ig. Vezette: *Dr. Imre Lajos*. Augustinus: „De catechisandis rudibus“ c. műve olvasása, fordítása és magyarázása.

30. *Egyházi ének és zene* mindkét félévben, mind a négy évfolyam számára, heti 2—2 órán. Az I-ső évnék, szerdán 2—3-ig, csütörtökön 3—4-ig. II. évnék, szerdán 3—5-ig. III. évnék, kedden 3—4-ig és csütörtökön 4—5-ig. IV. évnék kedden 2—3-ig és 4—5-ig. Tanította: *Nagy Gerő*.

31. *Román nyelv*, mind a négy évfolyam számára, mind a két félévben, heti 2—2 órában, az I. évnék hétfőn 8—9-ig és d. u. 6—7-ig, a II. évnék hétfőn 10—11-ig és d. u. 5—6-ig, a III. évnék hétfőn 9—10-ig és kedden d. u. 4—5-ig, a IV. évnék csak 1 órája volt, kedden 3—4-ig. Előadta: *Dr. Pop Sever*.

32. *Falufejlesztéstan*, a IV. évesek számára, mindkét félévben, heti egy órában, szerdán 8—9-ig. Előadta: *Török Bálint*.

33. *Közegészségtan*, mindkét félévben, heti 2—2 órában, az I—II. évnék pénteken d. u. 5—7-ig, a III—IV. éveseknek kedden d. u. 5—7-ig. Előadta: *Dr. Török Imre*.

34. *Angol nyelv*, mindkét félévben, kezdőknek és haladóknak, heti 2—2 órán tanítottak: *R. J. Chisholm* és *Csűrös Blanka*.

35. *Francia nyelv* mindkét félévben kezdőknek és haladóknak heti 2—2 órában az I—IV. éveseknek, tanította: *Dr. Kováts János*.

36. *Német nyelv*, mindkét félévben kezdőknek és haladóknak, heti 2—2 órában az I—IV. éveseknek, tanította: *Dr. Császár Károly*.

37. *Énekkar*, mindkét félévben, heti 2 órán az I—IV. éveknek. Vezette: *Tárcza Bertalan* tanár.

V. Nevelés

Értesítőnk előbbi helyein beszámoltunk azokról az alkalmazásokról, amelyek a nevelés közvellen szolgálatában állottak. Igyekeztünk ezeket az alkalmazásokat jól kihasználni. Igyekeztünk a személyes érintkezés és kapcsolat által is olyan indításokat, intéseket adni, amelyeket Isten fel tud használni az övéi javára. Az internátusi szobákban esti áhítatokat tartottak fiaink, ezeken kívül rendszeresen végeztük a szombat esti préceseket, akadémiai istentiszteleteket, két alkalommal az ifjúságnak kiszolgáltattuk az Uri szent Vacsorát. Az első évekkel az igazgató három külön konferenciát tartott. Az internátusi felügyelő és külön az igazgató az egész ifjúsággal együtt is tartott konferenciát, ahol az ifjúságnak egészen apró hibáival, hiányosságaival, mint pl. az illem, a helyes magaviselet, az étkezés stb. helyes formáival foglalkoztak. Mégis éreztük, hogy az ifjúság *egészeivel* való személyes, családias érintkezést jobban kell ápolnunk. Ez utóbbinak azonban a sok tanítási óra, a sok intézeti munka és nem utolsósorban a szegénység is nagyon útjában állott és áll. De reméljük, hogy az Úristen ebben a tekintetben is többre fog segíteni.

VI. Egészségügyi jelentés

Intézeti orvosunk elhunytá következtében az internátus felügyelő professzora, a rendelkezésére álló hiányos adatok alapján, csak általánosságban jelenti, hogy a Fakultás növendékeinek egészségügyi állapota az elmúlt évben körülbelül a megszokott képet mutatta. Influenza, bélhurut, ideges kimerültség, tüdőcsucshurut, vérszegénység, hörghurut voltak a megbetegedés és a szabadságolások okai. Az abnormisan hosszú tél és a szeszélyes, hűvös tavasz dacára is a megbetegedések száma alig haladta túl az elmúlt évit.

Áldásos segítséget nyújtott a beteg ifjaknak az ifjúsági egyesület által nyújtott segély, amely nemcsak a leggyakrabban szükséges gyógyszerekkel látta el a betegeket, de a receptrendeléseknél is tekintélyes segítséget tudott nyújtani.

VII. Jelentés a pályadíjakról és jutalmazásokról

Az 1931—32. tanévre kitűzött pályadíjakról s jutalmakról a következőkben tesszük meg jelentésünket:

1. **A héber nyelvből** az első éveseknek : szóbeli nyílt versenyen a legjobb haladást tanusítónak jutalmazása a gróf Teleky-alapítványból 64 leu, melyet a tanári kar 500 leura egészít ki. A verseny anyaga az egész évi anyag és a 90. Zsoltár. A vizsgálatra kiküldött bizottság a jutalmat 1000 leura emelte fel és a három pályázó között aként osztotta meg, hogy Tóth Bálintnak 400, Röhrig Gottfriednek és Morvay Pálnak 300—300 leut adományozott.

2. **Tudományos pályatételből** a Szász Domokos- és Teleky-alapok összevont kamataiból ezuttal a systemathika-theológiából: A Krisztus eljöveteleéről szóló református tan rendszeres előadása. Beérkezett egy pályamunka „Ad maiorem Dei gloriam“ jeligével. Dr. Tavasz Sándor szaktanár a következő birálatot terjesztette elő: (Lásd az *a*) mellékletet.)

A tanári kar a birálat alapján elhatározza a jeligés levél felbontását, megállapítja, hogy a pályamű szerzője Szöcs Endre IV. éves hallgató, kinek a pályadíjból 500 leut adományoz a szaktanár előterjesztése alapján.

3. **Az újtestamentumi theológiából kitűzött pályatételre:** A páli levelek történeti adatainak és utalásainak összefüggése az egykoru világtörténelmi eseményekkel; nem érkezett be pályamunka.

4. **A gyakorlati theológiából:** *a)* A legjobb homiletikai szemináriumi dolgozat írójának és előadójának a Nagy Péter- és gróf Teleky-alapból 70 leu, melyet a tanári kar 500 leura egészített ki és a szaktanár véleményezése alapján Csavar Ernő IV. éves hallgatónak ítélte oda.

b) Egyházi beszéd Zsid. 10:38—39. alapján Molnár Albert-alapból 40 leu 500 leura kiegészítve; e pályatételre három munka érkezett be, melyeknek birálatát Dr. Gönczy Lajos szaktanár a következőkben adta meg: (Lásd a *b*) mellékletet.)

A tanári kar a szaktanár javaslatát elfogadva, a „Hit által omlottak le Jerikó falai“ jeligéjű bdszéd írójának, Magyar Zoltán III. éves hallgatónak ítéli oda a pályadíjat.

c) Prédikáció műfordítás a Nagy Péter-alapból 88 leu 500 leura kiegészítve. Beérkezett három pályamunka, melyeknek birálatát Dr. Gönczy Lajos szaktanár a következőkben adja: (Lásd *c*) mellékletet.)

A tanári kar a szaktanár javaslatát elfogadva, megosztja a pályadíjat, 250—250 leut adományozva a „L'homme propose, Dieu

dispose“ és az „Odafennvalókkal törődjetek“ jeligéjű műfordítások írói: Antal Ferenc II. éves és Nagy János III. éves hallgatóknak.

d) Évzáró ima. A Hory-alapból 500 leura kiegészítve. Beérkezett öt pályamunka, melyeknek bírálatát Dr. Gönczy Lajos szaktanár a következőkben adja: (Lásd d) mellékletet.)

A tanári kar, a szaktanár véleménye alapján, a pályadíjat „Urnak szolgálai mindnyájan“ jeligéjű imádság írójának, Nagy Gyula III. éves hallgatónak ítéli oda.

5. **Egyházjogból** kitűzött: „A hitvallási alap érvényesítése az egyházi törvényben“ című pályatételre nem érkezett be pályamunka.

6. A **legjobb harmonium-játszók** nyílt versenyén részt vettek Szabó Sándor III. éves és Hegyi János II. éves hallgatók. A bírálóbizottság véleménye alapján a tanári kar az 500 leus jutalmat Szabó Géza hallgatónak juttatja, Hegyi Jánost pedig 250 leuval jutalmazza.

A 7. és 8. pályatételre nem érkezett be dolgozat. Az 1932—1933. évre újra kiiratnak.

9. Dr. Müllerné Dósa Lily urnő pályadíjat tűzött ki egy olyan dolgozatra, mely a keresztyén ember társadalmi életével és magatartásával foglalkozik. Beérkezett egy pályamunka, melynek bírálatát a szaktanár a következőkben adja: (Lásd e) mellékletet.)

A tanári kar a jutalomdíj felét a pályázónak, Szigethy Béla III. éves hallgatónak ítéli oda.

10. Dr. Tavaszy Sándor által kitűzött pályatételre: Geleji Katona István theológiája a „Titkok titka“ című műve alapján; nem érkezett be pályamunka.

11. Jutalmak a Zwingli-alapból 50 leu jeles tanulónak, kiegészítve a tanári kar által 500 leura. A jutalmat a tanári kar Gyulai Lajos III. éves hallgatónak ítélte oda. A gróf Teleky-alapból 24—24 leu a két legszorgalmasabb diáknak 500—500 leura kiegészítve. Tanári kar a jutalmat Geréb Pál II. éves, illetve Sipos Géza IV. éves hallgatónak ítélte oda.

12. Dávidházi Bekess Károly alapítványa az iratterjesztésben legkiválóbb eredményt elért két hallgatónak fejenként 500—500 leu. A tanári kar e jutalmat Kilin György III. éves, Genge Áron III. éves hallgatóknak ítéli oda.

13. A **nyári munkaprogramm kiváló elvégzéséért** a tanári kar a szénior javaslata alapján a következő hallgatókat jutalmazta:

IV. évfolyamról: Nagy Gyula 500 leu, Bene László, Csavar Ernő, Mágner Sándor 1—1 könyv. *III. évfolyamról:* Orth Győző 500 leu, Gyulay Lajos 2 könyv, Kovács Kálmán 1 könyv. *II. évfolyamról:* Gyárfás Lajos 500 leu, Farkas Károly, Kern Dániel, Baksa Árpád 1—1 könyv. Dicséretre méltóak: Szűcs János, Török Lajos, Vajda Domokos, Sipos Kálmán, Ady József, Antal Ferenc, Balla Zoltán, Berekméri József, Böjthe Kálmán, Buthy Sándor, Doboli István, Dósa Albert, Fekete Rezső, Geréb Pál, Kocsis Samu, Kovács Gyula, Magyar Miklós, Mester István, Miszlai János, Nagy Endre, Pataki Pál, Röhrig János, Sinka József, Szabó Géza, Tőkés Béla II. éves hallgatók. Albert Sándor, Balázs József, Bálint Ferenc, Bede László, Gál Sándor, Gödri Endre, Hegyi Mózes, Horváth Viktor, Kali Zoltán, Kendeffy László, Kilin György, Kolumbán Ellák, Kósa Rezső, Kovács László, Kun László, Lőrincz Sándor, Makkai György, Matos Pál, Mihályi Zoltán, Nagy János, Szász Imre, Szász Vilmos, Szigethy Béla, Szilágyi Sándor, Tóbiás Jenő, Wéghofer Sándor, Veres László III. éves hallgatók. Balogh Lujza, Biró Zoltán, Essig József, Facsar Gyula, Gecse János, Kacsó Sándor, Kali István, Kósa Margit, Magoss Árpád, Mihály Károly, Sipos Géza, Szabó Pál IV. éves hallgatók.

a) *Tudományos pályatétel* a Szász Domokos és Teleki alapok összevont kamataiból, ezuttal a **szisztematika teológiából:** Krisztus eljövételéről és az utolsó ítéletről szóló református tan rendszeres előadása. Az alapítványok kamatját a tanári kar 1000 leire egészíti ki.

Beérkezett egy pályamunka „Ad maiorem Dei gloriam“ jelige alatt, amelyről a szaktanár a következő bírálatot terjesztette a tanári kar elé:

A pályatétel szerzője két részben foglalkozik a tételben foglalt kérdéssel: I. A Krisztus visszajöveteléről szóló református tan rendszeres előadása és II. Az utolsó ítéletről szóló református tan rendszeres előadása. Az előbbi részben 7 §-ban foglalkozik a Krisztus visszajövetelével, mint, amely Isten örök dekrétumán nyugszik, azután a visszajövetel bizonyosságával, idejével, jeleivel és céljával. A második részben ismét theocentrikusan jár el, amikor a Krisztus által véghezviendő ítéletet Isten lényegéből következőnek vallja, igazolja ezt Isten örök dekretumából, majd az ítélet bizonyosságával igyekszik tisztába jönni, azután az ítéletben résztvevőkkel, a szentekkel, az ítélet mikéntjével, egyetemességével, érvényességével és idejével foglalkozik.

A szerző minden kérdést igyekszik a bibliai és hitvallási tanításoknak megfelelően adni elő, bár meglehetősen gépiesen követi sok ponton a Heyns-féle dogmatikát, amely a legtöbb ponton a tudományos dogmatikai átgondolással nem sokat törődik. Ugyanezt a főbenjáró hibát kell a pályamunka szerzőjénél is megállapítanom. Mellőzi az egyes bibliai helyek exegézisét, a legtöbb ponton, ahol a dogmatikai principiumok nincsenek kezelték egyszerűen tovább halad, de nem látszik nagyon küzöldni, hogy az idevágó nagy irodalom legjobb alkotásaiba belemélyedjen. Az azonban, amit mond, ezeken a nagy hiányosságokon kívül, helytálló és jók. Előterjesztési formája áttekinthető és tiszta. Miután az egész dolgozaton érzik azonban a feladat könnyed elvégzésére való igyekezet, ajánlom, hogy a pályadíjnak feleösszege, azaz 500 lej adassék ki a szerzőnek. A jelítség levélke felbontatván, megálapított, hogy a pályamunka szerzője: *Szőcs Endre* IV. éves theologiai hallgató.

b) *Egyházi beszéd*. Zsidókhöz irt levél 10 rész 38—39 v. alapján a Molnár Albert-alapból 40 lei, kiegészítve 500 leire. Beérkezett három pályamunka, melyekről dr. Gönczy Lajos szaktanár a következő bírálatot terjesztette elő:

Mind a három prédikáció többé vagy kevésbé abban a hibában szenved, hogy nem méltatta elég figyelemre a textusnak a kontextussal való összefüggését. Emiatt erejének javarészét a textus első mondatára „Az igaz pedig hitből él” fordította és nem tudta kellőképpen megragadni a textus originálizását: a jelen nyomorúságai között a bizonyosan és hamar eljövő diadalmas végre tekintő, abból táplálkozó reménységek. Ennélfogva a textusnak többi részét nem tudta jelentőségének megfelelő módon felhasználni.

1. „Az élet titka” c. pályamunka a három közül a legrövidebb. A prédikáció láthatóan három részre oszlik. Az első rész is nem egészen megbízható vallástörténeti és dogmatikai fejtegetések alapján arra a kérdésre akar felelni, „mikép látjuk azt, hogy az igaz ember hitből él”? A második részben a kortörténeti háttér megrajzolása alapján azt akarja felmutatni, mit jelent a textus második mondata. A harmadik rész a jelen helyzetnek általános, sablonos érintésével, oda jut ki, hogy a válság oka: nem akart e világ hitből élni. Hibája az, hogy nemcsak az egyes részek, hanem a részekben belül az egyes gondolat csoportok sincsenek egymással szükségképeni összefüggésben. Az egész beszéd azt a benyomást teszi, hogy csak az előkészítő munkát végezte el a

szerző, csak a textus értelmének olyan a milyen tisztázását és még ezután következett volna az igazi munka, az így nyert anyagnak predikációvá való feldolgozása.

2. „A hit-élet“ című pályamunka formálisan nincsen részekre osztva. Az első, terjedelmesebb részben azt fejtegeti, hogy az életnek egyellen biztos alapja a hit. A második részben, miután megállapítja, a mai keresztyénség szégyenletes állapota és a mi nyomoruságunk abból fakad, hogy a meghasonlás emberei vagyunk, arra hív fel: lássuk meg a szabadulás egyedüli útját, álljunk meg a hitben! Vannak e a beszédnek hiányosságai, hibái. Hosszasan, terjedősen foglalkozik azzal a kérdéssel: mit tekint a mai ember az élet biztos alapjának, és aránytalanul röviden azzal, hogy miért a hit az igazi biztos élet alap. Szemléltetőpéldái jórészt ismerősök, ha nem is elcsépeltek. Ha menthető is azzal, hogy pályamunkának készült ez a predikáció és így nem egy meghatározott gyülekezett tartott szeme előtt a szerző, mégis nem hagyható szó nélkül az az általánosság, amellyel a kérdéseket tárgyalja. Mégis a három pályamunka közül formailag is, tartalmilag is ez a legsikerültebb, leginkább eltalálja a predikáció igazi hangját. Egy pár, egészen rövid résztől eltekintve mindig közvetlen és szemléletes, nem elvont és nem fejtegető. Felhasználja és egyelőre megállapított textuális cél szolgálatába állítja a textus egész anyagát.

3. „Az igaz pedig hitből él“ című pályamunka előadási formáját tekintve a legelvontabb, legfejtegetőbb. Fejtegetéseiben egészen a Római levél alapján halad, mintha abból való lenne a textusa. A beszéd befejező mondataiból úgy látszik ugyan, mintha a szerző ismerné azt a speciális helyzetet, amelyre vonatkozik és amelyből megvilágosodik az alapige, de a beszéd folyamán mindent az összefüggésből kiszakítva szemléli. Ebből kifolyólag a textus első mondatánál marad, a többi részét csak futólag, felületesen és erőltetetten érinti, látszik, hogy nem tudja, mit csináljon vele. Az egykor és a most között nem tud kapcsolatot teremteni. Az a pár a mai életből vett szemléltető példa, amellyel a beszéd első felében azt igyekszik bizonyítani, mennyire nem mondható igaznak a mai keresztyének nevezett társadalom, nem biztosíthatja predikációja aktuálítását, mert az igének nem a centrális, hanem egyik periférikus jelentőségű kérdését akarja megvilágítani. A három pályamunka közül ezen érzik leginkább, hogy a szerző gondolkodó theologus, mégis, mivel nem találta meg azt a szempontot, melyből a textus megérthető és termékenyen felhasználható,

helytelen irányban indult el és azután minden igyekvése dacára sem tudott a jó útra kivergődni.

Fent elmondottak alapján a második, „A hit élet“ című pályamunkát ajánlom jutalmazásra, mint viszonylag a legjobb.

A jelígs levél felbontatván kitünt, hogy a második számú pályamunka szerzője Magyar Zoltán III. éves th., akinek a jutalom kiadatik.

c) *Prédikáció műfordítás* (az eredeti benyújtásával) a Nagy Péter-alapból 88 lei, 500 leire kiegészítve. Beérkezett három pályamunka, mind a három francia nyelvről fordítva. Szaktanár a következő birálatot terjesztette elő:

Intézetünk francia nyelvtanára, Kovács János ur volt szives a pályamunkákat a fordítás hűsége és szépsége szempontjából átvizsgálni. Az ő szives segítségére támaszkodva, — melyért ezton is hálás köszönetet mondok — az alábbi véleményt vagyok bátor előterjeszteni:

1. A „Nem, nem akarok“ című, mely Guillott genfi lelkész Máté 21.20. verséről szóló prédikációjának fordítását adja, fordítója a leggyakorlatlanabb a három közül. Szolgai módon ragaszkodik az eredeti szöveghez, aminek következtében sok helyen nehezen érthető, néhol érthetetlen és a citált bibliai lokusokat kiforgatja megszokott formájukból.

2. „Az Isten országának evangéliuma“ című, mely Ch. Lelièvre Máté 4. 23. alapuló meditációja és az „Isten kezdeményezései“ című, mely a W. Bertrand, Ézsaiás 65.1. v. alapuló beszéde fordítását adja, körülbelül egyforma értékű. Mind a kettő megfelelő jártassággal bír a francia nyelvben. Az első hibátlanabban fordít, a második szebben.

Ézért azt ajánlom, hogy a pályadíj osztassék meg kettőjük között egyenlő arányban.

A jelígs levelek felbontatván, az egyenlően megosztott jutalom 250—250 leu a szerzőknek: Antal Ferenc II. és Nagy János III. é. hallgatóknak kiadni határozatik.

d) *Évzáró ima*, jutalma a Hory-alapból 45 lej, 500 leire kiegészítve. Beérkezett öt pályamunka, amelyekről dr. Gönczy Lajos szaktanár a következő birálatot terjesztette elő:

A „Szüntelen imádkozatok“ jelígsjű, első számú pályamunkát formailag jellemzi bizonyos kezdetlegesség, amellyel végighalad azokon a tárgyakon, melyeket hálaadásában és könyörgésében Isten elé akar vinni. Szürkén, józanul, szüntelenül peregnek szavai;

szint, melegséget, szárnyaló lendületet nem kölcsönöz azoknak az Isten szentséges közellétének egyszerre boldogító és megrendítő tapasztalataiból, a szív mélyéből felfakadó áhítat. Talán ugyanerre az okra vezethető vissza az a meglepő optimizmus is, mellyel az esztendő munkájára tekint és az a mód, ahogyan egészen felületesen és futólagosan átsiklik a bűnvalláson. Isten ítéletét „bíralattá“ kicsinyítve és csak azért esedezve, hogy ne csak gyarlóságainkat, hanem buzgó törekvéseinket is nézze meg.

A második, „*Istené minden dicsőség*“ jeligéjű pályamunka jobb az elsőnél. Nyelve szinesebb, tartalma teljesebb. Nem lehet tagadni, hogy nemcsak körültekintőbb gondossággal, de több melegséggel is imádkozik. Azonban érzik rajta bizonyos mesterkélttség, amely néhol frázisszerű tires cicomává válik és a szabatoság kárára vagy többet, vagy kevesebbet mond, mint kellene. Érzik rajta, mennyire ellenkezik az igazi imádság lényegével, hogy pályázat tárgyává tétessék.

A harmadik, „*Úrnak szolgál mindnydjan áldjátok az Urat vigan*“ jeligéjű imádság leginkább megfelel a követelményeknek. Bár kifejezetten csak egyetlen rövid mondatban ad hangot a bűnvallásnak és a bocsánatért való esedezésről egészen elfeledkezik, — ami kétségtelenül hlányosság — az egész imádságon, úgy a hálaadáson, mint a könyörgésen, mindenütt érzik, tudatában van annak a szerző, hogy mi kegyelmet nyert bűnösök vagyunk, kik a magunk erejére és érdemére támaszkodva, Isten szent színe előtt meg nem állhatunk. Kerüli a felesleges csillogó diszt. Igyekszik világosan, pontosan kifejezni gondolatát. De ez az egyszerűség, világosság és pontosság nem teszi szárazzá és hideggé, megőrzi ettől az őszinteség melegsége. Ahogyan és amiért imádkozik, egyformán azt a meggyőződést ébreszti, hogy nem most először és nemcsak a pályázat kedvéért vetett számot az esztendővel, annak munkáival, eseményeivel, ajándékaival. Bizonyos — bár nem tulajdonságos — aránytalanság és hiányosság, a jövő esztendőre nem gondol tartalmilag, néhány felesleges, sőt félreérthető kifejezés formailag rovására írható ugyan, de általában megüti a mértéket.

Az *I. Kor. levél 1.18. versét* (mert a keresztről való beszéd bolondság azoknak, akik elvesznek: de nekünk, akik megtartatunk, Istennek ereje) jeligéül választó negyedik pályamunka az, amelyen legkevésbé érzik az iskolás sablon költsége. Néhol rapszodikus szaggatott stílusán, a logika ellenére csapongó gondolatmenetén és az inkább szíve, mint értelme után induló ember közvetlenségére

érik. Ha nem gyülekezeti imádságról lenne szó, talán ennek a pályamunkának adnók az elsőséget. A gyülekezeti imádság azonban megkívánja, hogy a szív teljességéből szóló ajak az értelem válogató, rendező, szabályozó munkájának segítségével hívásával öntse formába mindazt, amit Isten elé akar vinni. Mert enélkül nem lesz alkalmas az imádság arra, hogy a gyülekezet imádságává legyen.

A „Hála“ jeligéjű ötödik pályamunka egészen esetlegesen, belső összefüggés nélkül sorakoztatja fel egymásután hálaadásának és könyörgésének tárgyait. Az elrendezés logikai munkája csak arra szorítkozik, hogy az imádság első felében a hálaadás, másodikban a kérés foglal helyet. Az esztendő történetében nincs semmi, ami különösebb képen indítaná hálaadásra vagy könyörgésre, mindenütt egyformán rövid és sablonos. Érik rajta, hogy nem belső indításból viszi Isten elé hálaadását és könyörgését.

A fentiek alapján az „Úrnak szolgálói mindnyájan áldjátok az Urat vigan“ jeligéjű imádságot ajánlom jutalmazásra és elmondásra.

Tanárkár a javaslatot elfogadta, melynek alapján az „Úrnak szolgálói stb.“ jeligés levél felbontatván, megállapított, hogy az imádság szerzője Nagy Gyula III. éves hallgató, kinek a pályadíj kiadatott és aki megbízást nyert az imádságnak az évről-évre ünnepeken leendő elmondására is.

E) Dr. Müllerné, Dósa Lily urnő 1000 lej pályadíjat tűz ki a a következő pályatételre: A keresztyén ember magatartása és hivatása a társasági életben.

Beérkezett egy pályamunka „... öltözzétek fel az Ur Jézus Krisztust...“ (Róm. 13:14) jelige alatt, amelyről a szaktanár a következő bírálatot tejesztette a tanári kar elé:

A pályamunka szerzője nagy gonddal és különösen nagy utángondolással foglalkozik a témával. Mindekelőtt tisztázza a társasélet fogalmát, annak határait, alkotó elemeit, formáit, követelményeit, azután a keresztyén embert, mint a társas élet alanyát mutatja be, majd a társas élet különböző nyilvánulásaihoz való viszonyát, azzal szemben való felelősségét, a társas élet igáját, elferdüléseit és a társas élet helyes alakításával szemben fennálló kötelezettségeit. Végül az egészet összefoglalja és megállapítja a végső keresztyén etikai követelményeket.

A munka kétségtelenül nagy szorgalomról és gondos utánjárásról tesz bizonyosságot. Sokszor és sok helyen egyenesen felesleges aprólékosságokba és ismétlésekbe bocsátkozik, de mind csak

azért, hogy mondanivalói annál részletesebben kifejlhesse. Etikai követelményei helyesek és keresztyén etikai elveken nyugosznak, bár a társas élet megítélésében túlzott pesszimizmusra hajlik és minden elhatárolás nélkül a társas életet, egyetemlegesen úgy nézi mint valami pogány missziói mezőt, amellyel szemben a keresztyén ember csak mint pogány-misszionárus állhat. Mindezekon túl a tételben kitzűzött feladatnak csak egyik felét oldotta meg, t. i. inkább a hivatás kérdésével, mint a magatartással foglalkozik, tehát a pályatétel — mondhatom gyakorlati része hiányzik. Az a rész, amelyben a keresztyén embernek a társas életben való forgolódását, konkrét viszonyok között való állásfoglalását kellett volna felmutatnia. Tekintettel arra, hogy a pályatételt kitzűző testvérünknek is ez lett volna az első intenciója javaslom, hogy a szerzőnek a pályadíj feleösszege 500 lej adassék ki. A jeligés levélke felbontatván, megállapítatott hogy a pályamunka szerzője: Szigethy Béla III. éves hallgató.

III.

Függelék

A hallgatók névsora az 1931—32. iskolai évben

I. év

1. Balázs Károly	Monoki Árpád
B. Bányai Ferenc	Morvay Pál
K. Bányai Ferenc	Muzsnay László
Boér András	20. Müller Béla
5. Dávid György	Nagy Miklós
Eszenyei Béla	Nóbik József
Farkas György	Papp Imre
Fábián György	Röhrig Gottfried jug.
Gagyí Dénes	25. Silay István
10. Gudor Lajos	Schmidt Fritz ág. h. ev. rdkv. h.
Horváth István	Szász Tibor
Jakab Ödön	Szilágyi Ilona
Jékeli Hermann ág. ev. rk. h.	Tóth Bálint
Kese Jenő	30. Tóth Imre
15. Koszta István	Weitmann Heinrich jug.
Lippai József	

II. év

1. Ady József	Fekete Rezső
Antal Ferenc	15. Geréb Pál
Baksa Árpád jug. külf. exmittált	Gyárfás Lajos
Balla Zoltán	Gyenge Áron
5. Barabás Benedek	Hamar Béla
Berekméry József	Hegyí János
Bodrogi János tj. theol.	20. Kerekes János ág. h. ev.
Bőjthe Kálmán	Kern Dániel jug.
Buthi Sándor	Kocsis Sámuel
10. Czira László	Kovács Gyula
Doboly István	Magyarí Miklós
Dósa Albert	25. Mester István
Farkas Károly	Miszlai János

	Nagy Endre		Szabó Sándor
	Nagy János	35.	Szász István ág. h. ev. rdkv. h.
	Pataky Pál		Szűcs János
30.	Röhrig János jug.		Tőkés Béla
	Sinka József		Török Lajos
	Siposs Kálmán		Vajda Domokos
	Szabó Géza ág. h. ev.		

III. év

1.	Albert Sándor	35.	Lőrincz Mária
	Albert Richárd ág. h. ev. rdkv. h.		Lőrincz Sándor
	Antal Márton ág. h. ev.		Magyari Zoltán
	Balázs József		Makay György
5.	Barthali József tj. theol.		Matos Pál ág. h. ev.
	Bálint Ferenc	40.	Márton Ferenc
	Bede László		Máthé Lajos
	Benedek Vilmos		Medgyessy Lajos
	Csatlós János		Mihályi Zoltán
10.	Diénes Balázs		Molnár Zoltán
	Farkas Jenő	45.	Nagy Ferenc tj. exmittált
	Fekete Aladár		Nagy Gyula
	Füzessy Irén		Nagy István
	Gáll Sándor		Nagy János
15.	Gödri Endre		Nagy Márton
	Göllner Károly ág. h. ev. rkv. h.	50.	Orth Győző
	Gönczy László		Osváth Ernő külf. exmittált
	Gruja Farkas		Pajzos Bálint tj. theol.
	Gyenge Sámuel		Péterffy Kálmán
20.	Gyulay Lajos		Pethő Mihály szab.
	Hegyi Mózes	55.	Szabó Géza
	Horváth Viktor		Szász Imre
	Jakab Gyula		Szász Vilmos ág. h. ev.
	Kali Zoltán		Szekeres László
25.	Kendefy László		Schenker W. ág. h. ev. rdkv. h.
	Kilin György	60.	Szenyessy József
	Kiss Sándor		Szigethy Béla
	Klein Albert ág. h. ev. rdkv. h.		Szigyártó Albert
	Kolumbán Ellák		Szilágyi Sándor
30.	Kósa Rezső		Tóbiás Jenő
	Kovács Kálmán	65.	Weghofer Sándor
	Kovács László		Veress László
	Kun László		Vincze György
	Lengyel László		Zoltán Balázs

IV. év

1.	Antal Béla		Balogh Lujza
	Antal Gusztáv		Becsey Pál tj. theol.

5. Bene László	Magoss Árpád
Benedek Géza rendkv. h.	30. Mágner Sándor
Benkő Zoltán	Mihály Károly
Bíró Sándor rendkv. h.	Módy Pál
Bíró Zoltán	Molnár Pál
10. Butyka Kálmán	Molnár Péter
Csavar Ernő	Nagy Ernő
Czirják János rendkv. h.	Nagy Gyula
Dánér Lajos eltávozott	35. Nagy E. István meghalt
Erdélyi Gyula tj. theol.	Nelovánkovits József
15. Essig József ág. h. ev.	Péterfy László tj. theol.
Facsar Gyula	Póth Lajos rendkv. h.
Farkas Jenő rendkv. h.	Pünkösty Lajos
Gecse János	40. Pünkösty Sándor
Györffy Pál	Sexty Zoltán ág. h. ev.
20. Imreh Barna külf. exmittált	Simon Imre
Jánossy Zoltán tj. theol.	Sipós Géza
Kacsó Sándor	Soós József szab.
Kali István	45. Szabó Pál
Kenéz János külf. exmittált	Székely Béla rendkv. h.
25. Kiss Jenő	Szöcs Endre
Kovács Zoltán rendkv. h.	Thuróczy László tj. theol.
Kósa Margit	Tóth Zoltán tj. theol.
Lengyel József	50. Varró Dezső

Az Ifjúsági Egyesület évváró jelentése az 1931—32. évről

*Főtiszteletű Püspök úr! Méltóságos Elöljáróság! Nagytiszteletű
Tandri kar! Tiszteletes Ifjúság! Mélyen tisztelt közönség!*

Azoknak, akik vasárnapról-vasárnapra ide jártak Istentiszteletre és azoknak, akik estélyeinket rendszeresen látogatták, bizonyára feltűnt, hogy itt mindig élőzékeny feketeruhás ifjak állanak az ajtók mellett, helyükre vezetik az érkezőket és szolgálatukra állnak mindig mindenkinek. És azoknak, akik a theologus ifjúság életét jobban ismerik, semmiesetre sem kerülhette el figyelmét az, hogy ez az élet nemcsak az idegenekkel szemben, de befelé is szabályozva van és hogy ez az élet bizonyos rendben folyik le. Ez az előzékeny magaviselet az idegenekkel szemben és ez a szabályozott élet a ref. Theologia Ifjúsági Egyesületének munkája. Ez Egyesület által neveli Isten azt a sereget, mely életét szánta az Ő Igéjének hirdetésére. Neveli kifelé idegenekkel való kapcsolatban és befelé egymás

iránti szeretetben, hivatásához való ragaszkodásában, hogy mindezzel növelje az Ő legnagyobb dicsőségét.

Egyesületünk mint szervezet tulajdonképpen egy ideális gyülekezet. Tagja minden theologus ifjú, aki a Theológiára beiratkozott. Van saját kebeléből választott elnöke, presbiteriuma és titkára, kik az Alapszabályok és az Egyházi Törvénykönyv alapján vezetik évről-évre az Egyesületet.

Erről az évi munkáról nyújt minden évzáró ünnepély alkalmával beszámolót az Egyesület elnöke és én is azért állok most itt, hogy a Méltóságos Előjáróságnak, a Nagytiszteletű Tanári Karnak és a Tiszteletes Ifjúságnak jelentést tegyek, a Mélyentisztelt Közönséget pedig tájékoztassam ez évi munkánkról.

Bizakodva és reményekkel eltelve vettük át a munkát a tanév elején. Ugy anyagiakban, mint lelkiekben, nagyot akartunk végezni, hogy példány képei lehessünk az utánunk következőknek. Azonban a mindenható Isten másképp rendelkezett. Alig kezdtük meg évünket, reánk zuhant teljes erővel az a nyomoruság, mely ma már mindent elborít. Végzett testvéreink nem kaptak rögtön elhelyezkedést és akik kaptak is, a végtetekik leredukált fizetésükből nem tudták kifizetni Egyesületünknel hagyott adósságaikat. Akik pedig itt maradtak, a meggyengült legátumokból nem mindig tudtak eleget tenni kötelezettségeiknek. Ez az anyagiakkal való küzdelem rányomta bélyegét egész évi munkánkra. Egyesületünk vezetői szorongás és aggodalom között gyűltek össze időről-időre és próbáltak megoldást találni azokban az ügyekben, amelyek az Ifjúság érdekében szolgálták. És most az év végén mélységes hálaadással állhatunk meg Isten előtt, hogy nem hagyott el bennünket, hanem aggodalmainkat eloszlatta és munkálkodásunkat sikerrel koronázta. Nem alkottunk marandót, mint ahogy évelején terveztük, de hűséges sáfárkodással megőriztük amit átvettünk.

Istennek ügyét vittük elő azáltal, hogy saját író és sokszorozó gépünkön, minden külön munka igénybevétele nélkül előállítottuk tetszetős formában az összes kurzusokat és ezáltal mindenkihez a maga egészében juttattuk el az előadott anyagot. Azáltal, hogy a munkát nem adtuk ki, hanem magunk végeztük el, ennek díjja képen a gépelésért és a sokszorosításért 24.377 lei készpénz segélyt és kurzusleltélpéldányokban 5300 lei értéket oszthattunk ki a kurzuselőállítóknak. Tehát ezáltal segélyezésre fordítottunk összesen 29.677 leit. Az összes kurzuselőállítási költségek ez évben 65.897 leit tettek ki.

Ez a pénzforgalom az Egyesület pénzügyi szervén: az Ifjúsági pénztáron keresztül bonyolódott le. Vagyoni állása a következő: Évelején átvettünk papíron 53.206 lei vagyont, ebből levonva 5540 lei ki nem mutatott tavalyi tartozást, melyet ez év elején kifizettünk, az örökségül átvett vagyon 47.666 leit tett ki. Ehhez hozzákapcsolva az idei 6165 lei gyarapodást. Egyesületünknek ma összesen 53.831 lei vagyona van.

Másik pénztárunk az Önszegélyző pénztár, mely kamatmentes segélyek nyújtásával próbál segíteni az Ifjúság anyagi helyzetén. Jövedelmét képezi az évelején befizetett 100 lei tagsági díj és a legátumok 5 százaléka. Ebből ez évben befolyt 45.689 lei, melyet az Ifjúság segélyezésére fordítottunk. Ezt hozzácsatolva a künnlevő adósságokhoz az Önszegélyző pénztár vagyona kötelezvényekben összesen 198.220 leit tesz ki. Önszegélyző Egyletünket a mai nyomasztó gazdasági helyzet súlyos problémák elé állította, mivel kinnlevő tagjai ennek következtében nem élvezhettek elegendő segélyt. Nehéz az 5%-ok begyűjtése is a mai legációviszonyok mellett. Alapos átszervezés és a sáfársági gondolat ébrentartása menthetik meg csupán ezt a különben áldásos intézményt.

Az Önszegélyző Egylet mellé az Ifjúság jól felfogott érdekében ez évben Betegségsegélyző Egyletet is állítottunk, melynek rendeltetése az arra szorulókat 50 százalékos betegségsegélyben részesíteni. Jövedelme a minden év elején befizetendő 50 lei tagsági díj, melyből az idén befolyt 7700 lei. Ebből a pénzből 2904 leit házipatikánkra fordítottunk; 2461.50 leit ötven hallgató között 50 százalékos segélyben kiadtunk és végül 2334.50 leit mint tiszta vagyont tőkésítés céljából az Ifjúsági pénztárba helyeztük. Ezzel a kis összeggel vetjük meg alapját annak a tőkének, melynek kamataiból Betegségsegélyző Egyletünk nem 50 százalékos, hanem teljes segélyt fog nyújtani beteg tagjainak. Bár csak egy éve áll fenn, de működése nagy reményekre jogosít.

Az anyagi segítség mellett nem hanyagoltuk el az Ifjúság szellemi támogatását sem. Erre szolgált a kurzusok kiadásán kívül függetlenül a Fak. könyvtárából Egyesületi könyvtárunk is, mely 279 drb. tudományos és 318 drb. irodalmi művet foglal magába. Ezek közül 13 drb. könyvet ez évben szereztünk be. A könyvtár állandóan az Ifjúság rendelkezésére állott és ez évben is nagy olvasottságnak örvendett.

Ifjúsági olvasó termünkbe 17 napi lapot, 31 heti lapot is 33 havonként megjelenő folyóiratot, tehát összesen 81 lapot járattunk.

Ezek a vakációkat kivéve állandóan az Ifjúság rendelkezésére állottak. Az újságokért és folyóiratokért, melyeket többé-kevésbé ingyen kaptunk, ezuton mondok köszönetet a lapkiadóknak.

Egyesületünkbe tartozik még az önnvelésnek két szerve: az „Önképzőkör“ és az „Ének és Zene Egylet“.

Mivel az önképzőkör eddigi szokásos formája főiskolások között nem volt célravezető, ez évben átszerveztük és szemináriumi jelleggel ruháztuk fet. A Dr. Adolf Keller vezetése alatt álló genfi Social Wissenschaftliches Institut-tel levelezés útján érintkezésbe léptünk és annak ez évi programja alapján az oekuménizmus kérdéseit tárgyaltuk. Gyűléseinken Dr. Tavaszy Sándor ig.-prof. úr és Nagy József szénior úr is részt vett, melyért ez alkalommal is kifejezem hálás köszönetünket. Az önképzőkör vagyona 1105 lei.

Ének és Zeneegyletünk újjászervezésének eme második évében is szép eredményeket mutatott fel. Két alkalommal rendezett önálló dalestélyt jól sikerült programmal és ezenkívül hatszor szerepelt énnekarával különböző alkalmakkor. Mindenkor elismerést és dicsőséget hozott Fakultásunknak. Vagyona a hangszereken kívül 2851.50 lei. Hogy az Ének és Zeneegylet ez évben is ilyen szép eredményt mutathat fel, az agilis elnökén kívül Tárca Bertalan tanár úrnak, az Egylet karnagyának érdeme, kinek önfeláldozó munkájáért e helyről is hálás köszönetet mondok Egyesületünk nevében.

Az önnegélyzésen és az önképzésen kívül, gondoltunk ifjaink szórakozására is. A Fakultás kertjében tornaszerek, kézilabda és tekepálya állott az Ifjúság rendelkezésére.

Ezek mellett a szervezett munkák mellett meg kell emlékeznünk az Ifjúság lelkiéletéről is. Mint idealis gyülekezet igyekezett megvilágítani maga között a szentek egységét. A tagokat Krisztus szeretete kötölte össze, melyre mindnyájan féltve vigyáztunk. Minden reggel az étkezében Istentisztelettel kezdtük a napot és esténként az egyes szobákban külön-külön esti áhitattal fejeztük be, megköszönve Isten jóságát. A hétfégi praecessel szemben, melyet a Nagytiszteletű Professzor úrak és a Szénior úr tartottak, hétfőn reggel rendes reggeli Istentisztelet állítottunk be a diszteremben, melyet minden esetben egy-egy IV. éves hallgató vezetett. Szerda esténként a Biblia köré gyűltünk csoportokban és vasárnaponként az akadémiái Istentiszteleten hallgattuk Isten igéjét. A bűnbánati heteken a Nt. Tanári Karral együtt bűnbánati Istentiszteleteket tartottunk, melyeket reggelenként a presbiterium tagjai vezettek.

Fegyelmi téren súlyosabb kihágás inkább irodalmi jellegű kihágás volt. Az úgy az Ifjúság Fegyelmi Biróságán keresztül a Tanári Kar fegyelmi széke elé került.

Örömmel számolhatok be arról, hogy az Ifjúság életében egy állandó komolyodó tendencia mutatkozik. Mind jobban tűnnek el az Ifjúság köréből azok, akik kevésbé látták meg hivatásuk fenéségét, helyet adván azoknak, akik öntudatos elhatározással adják oda magukat Isten szolgálatára. Az Ifjúság mind inkább érik meg arra az autonomiára, amit élvez Egyesületünkben és amit megörizni a jövődönt szent kötelessége.

Az egyesületi élet mellett, mely inkább befelé irányúl, kifelé is kifejtettük működésünket. A magyarországi theológus ifjúsággal kapcsolatot tartottunk fenn. Az év elején beindított csereakció folytán két hallgatónk Budapesten és egy Sárospatakon tanult, azonban helyettük cserébe sajnos senkit sem kaptunk. Ez évben theológus konferenciákon sem vettek részt a magyarországi theológusok, azonban mi Isten segítségével több tag által fogjuk képviselni magunkat Debrecenben a Magyar Theológus Szövetség konferenciáján.* Az itteni főiskolás munkába intenzíven bekapcsolódtunk, mintegy belevive az evangelium kovászát a folytonosan alakuló új középiskolába. Idegenekkel szemben a beszámoló elején említett előzékenységet tanúsítottuk. Ifjúságunkban a lelki elmélyüléssel párhuzamosan halad a lelki finomodás is, mely az úri embernek, de leginkább a keresztyén úriembernek sajátja kell legyen és így a jövődönt református lelkipásztorának szükségképeni tulajdona.

Ilyen a Kolozsvári Református Theologia Fakultás Ifjúságának lelki képe az Úrnak 1931—32 esztendőjében.

Most, mielőtt jelentésemet befejezném, mélységes fájdalommal állok meg szeretett orvosunk és barátunk: néhai dr. Török Imre emléke mellett. A gyász, amelyet temelésén ünnepélyesen kifejeztünk, elenyésző kicsiny ahhoz képest, amit szívünkben érzünk. Kedves alakja, bölcs tanácsai, a vele való beszélgetések emléke örökké élni fog lelkünkben; őt soha elfelejteni nem fogjuk. Legyen áldott emlékezete! Ifjúsági Egyesületünk nevében meghatódott lélekkel helyezem sirjára a megemlékezés virágait.

Másik halottunk Nagy Endre István, marosvásárhelyi fiatal tanár, kit theologiai vizsgáinak letevése előtt, pályája kezdetén ra-

* Két hallgatónk vett részt a konferencián. — Szerk.

gádott el a halál, hogy a földi állomás helyett az örökkévaló dicsőségbe fusson be. Emlékezetét örökre szívünkbe hordozzuk.

* * *

Ezekben számolhattam be Fakultásunk Ifjúsági Egyesületének ez évi munkájáról. Ha azokat a nehéz körülményeket nézzük, melyek között élt és működött Egyesületünk, mind inkább tisztább lesz előttünk az a tény, hogy nem mi dolgoztunk, hanem Isten általunk. Mi csak eszközei voltunk az Ő munkájának. Mi általunk kötötte össze ezeket a sokféle gondolkozású fiatal lelkeket egy közösségbe, hogy így közöttünk megvalósuljon az Ő országa.

Hogy mennyiben valósult meg, ez a mi munkánknak a fokmérője. Ha úgy érezzük, hogy nem valósult meg, vonjuk le ennek következményeit, alakítsuk át az Ő akarata szerint egész életünket; azonban ha csak egy kicsit is tapasztaljuk, hogy Isten országa közöttünk van és Egyesületünk megfelel az ideális gyülekezetnek, boruljunk le Isten előtt és áldjuk hálaadással az Ő szent nevét.

Én áldom Őt és ezzel évi jelentésemet bezárom.

Antal Gusztáv, ifj. elnök.

Az Ifjúsági Keresztyén Egyesület évvégi jelentése az 1931—32 évről

Főtiszteletű és Méltóságos Püspök Úr, Méltóságos Elöljáróság, Nagytiszteletű Tanári Kar, Tiszteletes Ifjúság, Mélyen Tisztelt Közönség!

A tizenegyedik év elteltével egyesületünk életében az átszerveződés pontjához érkeztünk. Ezért szükséges, hogy rövid áttekintést adjak annak a fejlődésnek, amelyet a Szentlélek Úristen rövid idő alatt olyan csendben, apró emberi erők felhasználásával és mégis olyan határozott módon végzett el ifjúságunk között.

1921 febr. 28.-án alakult meg az egyesület alig egy bibliakört kitevő theol. hallgatóval, a Biblia tanulmányozását és a szociális meg missziói tanulmányi órákon kívül iratterjesztést állít be az egyesület. Felveszi a külföldi ker. diákokkal a kapcsolatot. 1922-ben már három bibliaköri csoport keresi az Isten üzenetét; beindítja az „Ifju Erdély“ ker. ifjúsági lapot, amely által egyszerre 837 ifjuhoz küldi el Krisztus üzenetét. Ebben az évben kezdődtek meg a diák konferenciák. Részt vesznek az egyesület tagjai, a hidelvei ifj. és a kolozsvári vasárnapi isk. munkában. Az 1923. év jelen-

tős változást hozott: Több középiskolát látogatnak meg az IKE tagjai, beindítva azokban a bibliaköröket; földműves bibliakör, theologus konferencia létesül, szorosabb kapcsolat jön létre a bukaresti román ker. diákszövetséggel. 1924-ben megkezdődik az inasmisszió, inas vallásórák tartásában. 1925-ben már néhány egyetemi hallgató is belép az IKE-be. Már 2000 ifjú lélek hallja Isten igéjét, s Krisztusban megérzi a közösséget a diák az iparos-kereskedő tanonccal, s ez a földműves ifjúval. 1926-ban az IKE intenzívebben kezdi meg a gyakorlati szociális szolgálatot: vakokat gondoz; tanuló, olvasó és játéktermet, valamint könyvtárat állít be. Két igen jelentős mozzanata ez évnek: az egyetemi hallgatók csoportjának és a Szénior Osztálynak a megalakulása. 1927-ben külvárosi misszió és diáksegélyezés indul be. Megindul a szegényház reformátusainak és szegény családoknak a gondozása. 1928 a kül-és regáti misszió erősödését, a az Sz. O. lapjának a megindulását hozza, míg az 1929 évben inas otthon létesül tíz inas részére. Az 1930–31 évben már az eddig kialakított keretben folytatja az egyesület munkáját.

Az 1931–32 évben ugyanazon mederben folyt tovább az egyesület élete, a következő tisztikar vezetése alatt: Elnök: Dr. Imre Lajos theol. prof; alelnök: Tonk Emil, főtitkár: Szigethy Béla, főjegyző: Balogh Lujza, pénztáros: Kovács Kálmán, ellenőr: Szöcs Endre, könyvtáros: Török Lajos, játékszertáros: Mester István, majd: Hamar Béla. Az egyes tanulmányi, illetve szolgálati körök vezetői; utazó titkár: László Dezső, Ifju Erdély felelős szerkesztője: Nagy József, szociális titkár: Lengyel László, majd: Mester István, missziói titkár: Nagy Gyula, bibliaköri titkár: Weghofer Sándor, kirándulási ügyviteli titkára: Kolumbán Ellák, egyetemi hallgatók titkára: Váró György, egyetemi hallgatóknak titkára: Vajna Judit. A választmány tagjai: Tollas Julia, Tóth Zoltán, Nagy Lajos, Nagy Barabás, Szabó József, Antal Gusztáv, Csavar Ernő, Facsar Gyula, Lőrincz Mária, Orth Győző, Zoltán Balázs, Szűcs János, Barabás Benedek és Siposs Kálmán. Regáti könyv és bélyeg akciót Gudor Lajos végezte. Szövetségi alelnök: Szigethy Béla.

Egyesületünk tagjainak száma: 433. Ebből: 213 szenior, 193 rendes és 27 érdeklődő tag. A szenior tagok évi 100, a rendes és érdeklődő tagok évi 50 leivel járulnak hozzá az egyesület anyagi támogatásához.

A pénztár évvégi lezárása a következőt mutatja: Bevétel: 23.448 lei, kiadás: 17.901 lei, egyenleg: 5537 lei. Betétkönyvön:

22.982 lei, kötelezvényen 3016, készpénz: 3123 lei. Összesen: 29.151 lei. Elintézésért nyert 62 ügyirat.

Egyesületünk ez évben a következő tanulmányozásokat és szolgálatokat végezte:

1. Bibliaköri tanulmányozás folyt 9 főiskolás csoportban. Ebből 8 theologus csoport, egy egyetemi hallgató csoport. A bibliakörök vezetői: a Nt. professzor urak, László Dezső utazó titkár és Nagy József theol. szenior urak voltak. Az egyetemi hallgatók csoportját Borbáth Dániel szenior tag és részben László Dezső utazótitkár vezették. A theol. hallgatók 140—160-an, az egyetemi hallgatók 45—50-en (28 átlaggal) vettek részt a bibliáórákon. Ezek az órák az Ige élő üzenetét hozták a résztvevők számára. Sok ifjú nyert ebből bátorítást, kitartást, s tapasztalta meg, hogy Istennek elhívott és elválasztott eszköze a Krisztus hirdetésére. Szívek nyíltak meg és arcok gyulltak ki ezeken az órákon, amelyek Egyesületünk életében szolgálták azt, hogy valamennyire is eleven legyen. Hála ezért Istennek és köszönet az Ige eszközeinek, a vezetőknek, akik ezeken az órákon kívül személyes beszélgetésekkel is készek voltak munkálni a lelkek épülését.

Bibliaköri szolgálatot végeztünk a Ref. Kollégiumban, ahol a III—VI. osztályosok részére 7 bibliakörben tartottunk theol. hallgatók vezetésével bibliáórákat. Az IKE. inasothonában minden este áhítatot, illetve bibliáórárt tartottunk. Továbbá hetenként egy vagy két órán 9 theologus tanított vallást 7 csoportban mintegy 200 iparos és kereskedő fiúnak. A bibliaköri vezetők és inasnitók részére szombat délutánonként vezetőórárt tartottunk. Tartottunk 1 középiskolás és 2 főiskolás egynapos konferenciát. A főiskolás konferenciákon főleg az egyetemi hallgatókra tekintettünk. Ezt azért tettük, mert ők sokkal nagyobb nehézségek előtt állanak, mint a theol. hallgatók. Az egyetemen hallgatott anyag, azoknak a beállítása gyakran erős válaszfal gyanánt állott a kör tagjai és Krisztus közé. Ezért is kísérte ezt a kört több imádság és fáradozás.

1931 nyarán középiskolás- és szeniorkonferenciát tartottunk Aranyosegerbegen, főiskolás konferenciát Magyarvistán, szövetségi konferenciát Brassóban, két tavaszi ifjúsági konferenciát Kolozsváron, illetve Sepsiszentgyörgyön és egy ifjúsági toborozást a Hargitán.

A bibliaköri szolgálat legnagyobb és legfontosabb részét az egész Erdélyre kiterjedő munka képezi. Ezt László Dezső utazó titkár látogatását, a konferenciák és az Ifjú Erdély szolgálják.

László Dezső utazó titkár 7 nagy útat tett, meglátogatva 102 gyülekezetet és 5 középiskola ifjúságát. Szolgálatára nyomán több, mint 2000 ifjú hallhatta az Igét. Látogatásai közben 28 csoportos konferenciát tartott az orbai, sepsi, marosi, udvarhelyi és görgényi egyházmegyékben. Ezekben 2000, nagyrészen földmives ifjú vett részt. Résztvett 5 vezető konferencián. Eladott 18000 lei értékű iratot. Utain a Sáfársági-mozgalom vetítógépe kísérte, amellyel 80 előadást tartott.

Az idén is megtartottuk az Ifj. Ker. Egyesületek imahetét 56 gyülekezetben.

A szolgálatot nagyban elősegítette a Dr. Imre Lajos és Nagy József szerkesztésében havi 1350—1500 példányban megjelenő lapunk, az „Ifjú Erdély“, amely ebben az évben ünnepelte fennállásának 10 éves jubileumát. Az egész erdélyi ref. ifjúság szolgálatában állva, törekedett keretei között az ifjúság minden irányú igényeinek megfelelni. Bár az előfizetők száma nőtt az idén, a lap kiadása az előfizetések be nem érkezése miatt nagy nehézségekbe ütközött.

II. A szociális tanulmányozást négy szombat esti előadás szolgálta, amelyek az egyházak közös munkája (Ökumenizmus), az egyház és a munkanélküliség, az egyház és a betegápolás, az egyház és a veszendő magyarság kérdéseiről szóoltak. Ugyancsak a szociális tanulmányozást szolgálták a konferenciákon tárgyalt különböző kérdések.

A szociális szolgálat egyik oldala: a diáksegélyezés ebben az évben az ismert okok miatt visszaesett s így a tavalyi 6000 leivel szemben csak 2250 lei segélyt adhattunk. Rendszeres gondozás folyt az aggmenházban és a kiskoruak fegyházában. Valamint folyt a szegény családok látogatása és segélyezése is.

III. A missziói tanulmányozást szolgálták az „Ifjú Erdély“ ilyen irányú közleményei, az „Egyház és Misszió“ c. ujság és a Babos Sándor utazó titkár által tartott külmissziói órák.

A missziói szolgálat négy ágban folyt: a) *a külmisszió* gondolatát Babos Sándor terjesztette az egyes gyülekezetekben. Bélyegek gyűjtése, értékesítése és perselyes adakozás szolgálták a külmisszió célját. b) *A regáti missziói* szolgálat ebben az évben előhaladt, amennyiben Brezoiba legátusokat küldöttünk az Ige hirdetésére, könyvekkel láttuk el, a regáti misszió gondolatát konferenciák és az „Ifjú Erdély“ útján terjesztettük az ifjúság között; most nyáron pedig egyik theologus fogja hirdetni köztük az Igét. c) *Szorvó-*

nyokban szolgálatot végzett a nyáron két theologus testvérünk. Azért csak kettő, mert többszöri felhívás és ajánlkozás dacára is az egyházmegyék és egyházközösségek nem igénylik a szorvány-munkásokat. Szorvány-gondozást folytattunk Kolozsvár kültelkein: Kardosfalván, az Iris-telepen és a Kerekdombon. A két utóbbi most a hidelvei kör gondozásába ment át. Nagyon megszívlelendő kezdeményezés volt a cigány-misszió. Kitént, hogy ezek a mindenki által lenézett, beteg emberek, Ige-váró emberek. d) *Az inasmisszió* az iparos- és kereskedőtanoncok lelki gondozására néz. Egyesületünk ezt a hidelvei bibliaköri munkával, a Theologia szuterénjében lévő 3 szobás inasotthonnal, konferenciák és szeretetvendégségek tartásával szolgálta. Sajnos, kellő munkás és anyagi fedezet híján csak egy ilyen konferenciát és szeretetvendégséget rendezhettünk, pedig annak a felüdülésnek a láttára, ami a konferencián résztvevő tanoncokon látható volt, éreztük, hogy minél több ilyen alkalmat kellene adnunk ezeknek a fiuknak.

Itt kell megemlékeznünk az Ifjú Erdély iratterjesztéséről, mely evangéliumi szellemű kiadványaival szolgálja a misszió célját. Az iratterjesztés forgalma 254.327 leu volt ebben az évben.

A vasárnap délutánok töltését, az I. K. E. propagálását és a tagok közeledésének lehetőségét szolgálták a vasárnap délutáni *városnézéseink és kirándulásaink*, amelyeken 25–80 tag és érdeklődő vett részt.

Egyesületünk szenior-osztálya 213 tagot számlál. Célja, hogy a vidéken levő ifjusági munkát szolgálja, erősítse, a szenior-tagok között fenntartsa és mélyítse a munkaközösség szeretetkapcsolatát. Etre szolgál a „Kéz a kézben“ c. ujság is, amely ebben az évben a „Kálvinista Világ“-gal együtt jelent meg.

Egyesületünk állandó kapcsolatot tart fenn a bel- és külföldi egyesületekkel. Kapcsolatunk van a F. A. C. S. R. bukaresti csoportjával, közvetve vagy közvetlenül az Y. M. C. A.-val, a genfi Világ Diákszövetséggel és több külföldi egyesülettel. Előnyösen segített külföldi kapcsolataink megerősödésében az, hogy Nagy József „Ifjú Erdély“ szerkesztővel képviseltettük magunkat a Vau-marcus-i (Schweiz), balatonszárszói (S. D. G.) és kecskeméti (K. I. E.), Orth Imre és Czirják János által pedig a Bad-Boll-i vezető konferencián. Az utóbbin kívül több konferenciára kaptunk meghívást és egyesületünk anyagi támogatását a holland Ifjusági Ker. Egyesületek vállalták magukra. Kapcsolatot tartottunk fenn a magyarországi M. E. K. Dsz.-el, a Soli Deo Gloriával, a K. I. E.-

vel és külön a hódmezővásárhelyi K. I. E.-vel. Belföldön kapcsolatunk volt az ifjúsági bibliakörökkel, a nagyváradai I. K. E. csoportunkkal, a leányszövetséggel és a kolozsvári magyar főiskolás egyesületekkel.

A megválasztott tiszteken kívül az I. K. E.-n belül szolgálatot teljesített 31 theol. hallgató és 4 egyetemi hallgató.

Két oldalról kell adnunk ennek az évnek kritikáját. Az egyik az, hogy bár statisztikailag sokban meghaladtuk az előbbi évet, mégis ez az év az előbbi évvel együtt a tengődés éve volt. Az I. K. E.-ből, amely annyi elevenséget, életet hozott az elmúlt 10 év alatt nemcsak az ifjúság közé, hanem egyházunk missziói szolgálatainak beindításánál is a kezdeményező volt, mintha kiesett volna a szolgálat lelke és mintha elhomályosodott volna a cél: ifjakat megnyerni a Krisztus királysága számára. Ennek még egyik oka az, ami az előbbi következménye, hogy Egyesületünk tevékenységei inkább a munka és nem az engedelmes szolgálat jellegét viselték magukon, az, hogy a diákmunka mellett nagyon is háttérbe szorult az iparos-kereskedők közötti szolgálat. Pedig jobban tépi az ő ifjúságukat ez az idegen, istentelen élet. Százával adódnak közöttünk a keresztyén szolgálat alkalmai. Sokkal nagyobb itt a veszély, minthogy azt egyes vallásórákkal és konferenciákkal el lehetne tüntetni. Ennek az ifjúságnak a beszerzésére és a köztük való állandó munkára van szükség, mert az I. K. E.-nek azok után kell mennie, akik elveszendők.

Ezért elengedhetetlenül szükséges egy kolozsvári Ifj. Ker. Egyesületi Otthon felállítása, egy vagy két titkár beállítása kizárólag Kolozsvár területére.

Most egyesületünk átszerveződés előtt áll: azokat a csoportokat, amelyek eddig egész Erdélyben létrejöttek, az I. K. Egyesületek Szövetségében fogja össze. Ez az erdélyi ifj. ker. munkában új korszakot jelent és mi reméljük, hogy az a jobb, munkásabb szolgálat ideje lesz.

Midőn hálával állunk meg Isten előtt azért, hogy adta az Ő erejét munkálkodni az életünkben és ítéletével az engedelmesség jobb útját mutatta meg nekünk, kérjük mindazokat, akik látták az I. K. E. kibontakozó szolgálatát, a jövőben tegyenek meg minden lehetőt ezért az egyesületért, hogy minél inkább betölthesse az Úr akaratát.

Szigethy Béla,
I. K. E. főtitkár.

Pályatételek és jutalmak az 1932—33. tanévre:

1. A héber nyelvből az első éveseknek: szóbeli nyílt versenyen a legjobb haladást tanusítónak jutalma a gróf Teleky alapítványból 64 leu, amelyet a tanári kar 500 leura egészít ki. *A verseny anyaga az egész évi anyag és Sofonias I. rész.*

2. Tudományos pályatétel a Szász Domokos és Teleky alapok összevont kamataiból, ezuttal az ószövetségi *theológiából: Jézus korabeli pártok, kezdetüktől fogva.* Az alapítványok kamatát a tanári kar 600 leura egészíti ki.

3. Az új testamentumi *theológiából* tudományos pályatétel: *Pál apostol Görögországban:* Jutalma a fennmaradt pályadíjak terhére 600 leu.

4. A gyakorlati *theológiából:* a) *A legjobb homiletikai szemináriumi dolgozat írójának és előadójának* a Nagy Péter és gróf Teleky alapból 70 leu, amit a tanári kar 500 leura egészít ki; b) *Egyházi beszéd* II. Péter 3:10—12 alapján. A Molnár Albert alapból 40 leu, melyet a tanári kar 300 leura egészít ki; c) *Prédikáció műfordítás németből*, az eredeti benyújtásával, a Nagy Péter alapból 88 leu, melyet a tanári kar 300 leura egészít ki; d) *Évzáró ima*, a Hory alapból 300 leura kiegészítve.

5. Az *egyházjogból:* *A hitvallási alap érvényesítése az egyházi törvényben* (különös tekintettel a nem magyar ref. egyházak alkotmányaiban). Bartok alapból 160 leu, kiegészítve 500 leura.

6. A *legjobb harmónium játszónak nyíltversenyen:* a Szász Domokos alapból 160 leu, kiegészítve 300 leura.

7. Kerekes András zilahi vallástanár adománya 200 leu (az időközi kamataival), az általa kitűzött következő tételre: *Az erdélyi református egyház főleg iskolai összeköttetése a svájci református egyházzal kezdettől napjainkig.*

8. Máthé Elek sóváradai lelkész a következő pályatételt tűzi ki a következő tanévre: *Mott János méltatása az evangéliumi világmisszió szempontjából.* A pályamunkát 1000 leuval jutalmazza.

9. Dr. Müllerné, Dósa Lily urnő 500 leu pályadíjat tűz ki a következő pályatételre: *Hogyan viselkedjék a theologus a társas életben?*

10. Dr. Tavaszy Sándor theol. professzor a következő pályatételt tűzte ki: *Geleji Katona István theológiája Titkok-titka című műve alapján.* A pályamunkát 500 leuval jutalmazza.

11. Jutalmak. Zwingli-alapból 50 leu jeles tanulónak. A gróf Teleki-alapból 24—24 leu a két legszorgalmasabb diáknak. A jutalmakat a tanári kar 500—500 leura egészíti ki.

A pályamunkák idegen kézzel, lehetőleg géppel írva, lap-számozva, bekötve, jeligés levéllel ellátva, 1933 május 15-ig az igazgatóhoz adandók be, ugyanott kell jelentkezniök a nyílt pályá-zaton résztvenni szándékozóknak is. Későbbi beadások és jelent-kezések nem vétetnek figyelembe.

Megállapította a tanári kar 1932 június 15 én tartott ülésében.

